

ערבות

המועצה האזורית הערבה התיכונה | גליון 53 | אדר התשע"ד | מרץ 2014

מי מסתתר מאחורי המסכה?

מהחוג במתנ"ס ועד לבמות באירופה.
סיפורה המופלא של שחף מיכאלי עמ' 14

טרנד הריצה תפס גם את
תושבי הערבה
עמ' 18

ראיון מיוחד עם יו"ר
הסוכנות, נתן שרנסקי
עמ' 10

בקשה למשרד החקלאות -
עזרה מידית למשקים
עמ' 5

תוכן עניינים

2	דבר ראש המועצה
4	חדשות ערבה
8	מדור דעות
כתבות	
10	ריאלי, ראיון עם יו"ר הסוכנות היהודית, נתן שרנסקי
14	על הבמה, שחף מיכאלי מחצבה מספרת על הדרך לבמות באירופה
18	לרוץ מהר, טרנד הריצה תופס תאוצה
מדורים	
21	עשינו עסק
22	מורה דרך
24	בית קטן בערבה
26	הספרייה
28	מועדון ארוחת הבוקר
30	ילדים

עורכת

נועה בן-שמחון

עריכה לשונית

צופית לדרגרבר

עריכה גרפית

סטודיו ערבה

מו"ל

מועצה איזורית ערבה תיכונה

צילום שער

שחף מיכאלי במופע Instant Acts

צילום: מתוך אלבומה הפרטי.

כתובת ליצירת קשר

aravotnews@gmail.com

כתושבי הערבה אנו זכאים להטבת מס של 13%, זאת כחלק מתפיסה הרואה בהתיישבות באזורים מרוחקים משימה שהמדינה מעוניינת לעודד. כמו שכבר עדכנתי בכמה הזדמנויות, הייתה ההטבה הזו אמורה לפקוע בפברואר האחרון בהתאם להוראת בג"ץ בעניין. בג"ץ קבע שבמידה שלא תקבע הממשלה קריטריונים ברורים לקבלת הטבת המס - היא תפקע. לשמחתנו קיבל בימים אלה בג"ץ החלטה להאריך את תוקפה.

עבור כולנו מדובר בהישג אדיר. זהו חלק ממהלך ארוך שקידמנו כדי שתתקבל החלטה בנושא שתכלול הכרה הוגנת וחוקית. ראוי לציין ששר האוצר יאיר לפיד, עשה מעשה אמיץ בהביאו לשולחן הממשלה את סוגיית הטבת המס. מבחינה פוליטית, עדיף היה לו שלא להיכנס לסוגיה, כך נהגו קודמיו. המהלך שהוביל יצר עבורנו מציאות שיש בה, סוף-סוף, אופק של חקיקה והסדרה של הנושא לערבה. הממשלה קיבלה החלטה שבתקציב המדינה לשנת 2015, ייחקק חוק הקובע את הטבות המס, ובכלל זה הטבת המס לתושבי הערבה באופן קבוע.

לתפיסתי, הטבת המס אינה "מתנה" שאנחנו מקבלים מהמדינה, אלא הכרה בנחיצות של התיישבות בפריפריה והכרה בכך שעלויות החיים בערבה מחייבות התייחסות של המדינה וזקוקות לעידודה. את המהלך המשפטי הארוך שניהלנו ליווה במקצועיות, רצינות ויצירתיות עו"ד רועי פטריק. עבודתו ראויה לכל שבח. בעניין זה, המשימה הבאה שלנו בנושא הטבת המס היא שבמסגרת דיוני תקציב המדינה לשנת 2015, ייקבע אחוז ההטבה לתושבי הערבה גבוה ככל האפשר.

השנה כמו בעשר השנים החולפות, זכתה המועצה בפרס ניהול תקין. הפרס מוענק לרשויות מקומיות ולמועצות אזרחיות אשר נוהגות באחריות תקציבית ובניהול כספי לפי כללי המנהל התקין. הפרס שניתן למועצה הוא פרי עבודה מסורה של הצוותים בגזברות ובהנהלת החשבונות לאורך השנים. זו הזדמנות להודות לאלו ולרויטל אביטל, לאהרון אזולאי ולצוותו, לרועי פטריק הגזבר היוצא, לשי זינדרמן ולרויטל טריפלר מנכ"לית המועצה. עבודתם הרבה והמסורה היא זו המציבה את המועצה שנה אחר שנה בראש רשימת הרשויות הזוכות בפרס ממשל הפנים.

בחודשיים האחרונים אנחנו נמצאים ברצף אירועים אזוריים משמעותיים. ביום הפתוח הגיעו לערבה בשני ימי האירוע כ-50,000 איש. לשמחתנו האירוע השנה לווה במזג אויר מצוין וזכינו לארח את נשיא המדינה, שמעון פרס; שר החקלאות יאיר שמיר ומנכ"ל משרדו רמי כהן; שר הרווחה מאיר כהן; סגנית שר הפנים, פאינה קירשנבאום; ויו"ר קק"ל, אפי שטנצלר שהגיע עם משלחת נכבדה מדירקטוריון קק"ל ומהנהלתה. הגיעו גם שגרירים ממדינות רבות והכי חשוב חקלאים מכל הארץ, אשר בכל שנה מעידים יותר מכולם על מקומו של המגזר החקלאי ועוצמתו. אני רואה ביום הפתוח כלי משמעותי לקידום הערבה בכל התחומים ואמצעי ראשון במעלה לחיזוק הקשר של החקלאים עם ספקי התשומות והחברות הרבות הפועלות בזירה של הפיתוח והגידול החקלאי.

שר החקלאות שמיר ומנכ"ל משרדו ניצלו את היום הפתוח ונפגשו עם נציגי האזור לפגישה חשובה שבה הועלו הנושאים העומדים על סדר היום של הערבה. בהמשך התקיימה גם פגישה עם חקלאים מהערבה. הפגישה הייתה במה פתוחה לשאלות ולתשובות. אני מאמין ששר החקלאות רואה חשיבות גדולה בקיום דיאלוג עם המגזר החקלאי כולו, הוא פתוח לביקורת ומאוד מעוניין למצוא פתרונות למצוקות ולכשלים אשר המשרד יכול לשנות. אני מאמין גם שיש לנו יש אחריות ליוזם ולקדם כיוונים וחשיבה שיסייעו לנו כאזור ולכל אחד מאתנו במשך שלו.

בתחילת פברואר אירחנו בערבה את ארווין ולוטי ויידור, אשר תרמו תרומה נכבדה ביותר להקמתו של מרכז המבקרים התיירותי במו"פ, "מרכז ויידור - חלון לחקלאות בערבה". במסגרת ביקורם התקיים אירוע חגיגי לכבודם ובמסגרתו הוצגה לראשונה התצוגה החדשה של המרכז. תרומת משפחת ויידור ניתנה לפרוייקט בעזרת קק"ל והצטרפה לתמיכה שניתנה

לפרוייקט ממשל החקלאות, משרד התיירות, החברה הממשלתית לתיירות, המשרד לשיתוף פעולה אזורי ולמשרד לפיתוח הנגב והגליל, החטיבה להתיישבות ויק"א. המרכז מיועד להיות מרכז תיירותי לאורחים המגיעים לאזור. בין השאר, המרכז מציג את הערבה בסרט תלת ממדי, בתערוכה חדשנית ועל ידי סיורים מודרכים. בימים אלה נעשות במרכז ויידור עבודות התאמה אחרונות. לקראת פתיחתו לקהל הרחב.

אירוע נוסף שהתקיים לאחרונה הוא מרוץ הערבה ע"ש יוני פרידמן. האירוע שהוא פרי יוזמה של משפחת פרידמן להנצחתו של יוני ז"ל, הפך לפני שנה לאירוע ארצי והשנה עלה מדרגה נוספת. באירוע לקחו חלק יותר מאלף רצים שחוו אירוע יוצא דופן. אני בטוח שבשנה הבאה אף נגיע למספר כפול של רצים. תודה רבה למשפחת פרידמן על היוזמה, על המעורבות ועל הדרך הנפלאה שבה בחרו להנציח את יוני.

בחודש שעבר כנס לימוד ערבה השישי. את האירוע מקדמת בערבה שותפות ערבה אוסטרליה והוא מופק על ידי קבוצת מתנדבות מסורה המובילה את האירוע מדי שנה ומצליחה להביא מרצים מרתקים בכל שנה. כל הכרטיסים לאירוע נמכרו ומי שלקח חלק זכה להשתתף בהרצאות מגוונות, שעסקו בתחומים ונקודות מבט רבות על החברה ועל התרבות הישראלית. השנה בין המרצים הרבים שלקחו חלק באירוע, השתתף גם יו"ר הסוכנות היהודית נתן שרנסקי. לפני הכנס סייר ופגש פרויקטים חינוכיים המקודמים באזור ואת מתנדבי שותפות ערבה אוסטרליה. האפשרות לעצור, לשמוע, לשוחח ולהכיר את התרבות הישראלית, את הקשר שלנו למרחב התרבותי היהודי, היא הזדמנות שאני ממליץ לכל אחד לנצל באירוע בשנה הבאה.

אירוע הטיסנים חזר גם השנה והביא אלינו את חובבי הענף הספורטיבי המלהיב הזה, למפגן טיסה במנחת.

לאחר עבודה ציבורית רבת שנים ומלאת עשייה והישגים, ביקש

אייל בלום

עמי שחם לסיים את תפקידו כמנכ"ל רשות ניקוז ערבה. עמי עוזב תפקיד חשוב מאין כמותו להמשך הפיתוח האזורי. אל נעליו הגדולות, גדולות מאוד, ייכנס גיל סלוין. תודה, הערכה וכבוד לעמי על העשייה ללא פשרות, על העקשנות והיצירתיות שמאפיינים אותו תמיד בכל תחומי המעורבות שלו.

במהלך חודש פברואר ביקר בערבה ח"כ אראל מרגלית ממפלגת העבודה. ח"כ מרגלית ביקש לקיים ביקור באזור, על מנת ללמוד על המשימות והיעדים שעומדים בפני הנהגת האזור ותושבי הערבה. הביקור היה בבחינת ביקור ראשון, שיביא למעורבות של מרגלית בקידום היעדים של האזור ופיתוח עתודות לתעסוקות לקליטת תושבים. אני מאמין שככל שיבקר באזור בעלי תפקידים וחברי כנסת נוספים, כך נוכל לקדם את האזור טוב יותר.

בימים אלה אנחנו מתקרבים לסוף העונה החקלאית. עונה לא פשוטה המחייבת את כולנו לבחינה של אופי ניהול המשק הפרטי וכיצד מייצרים מנגנונים אזוריים שיאפשרו לנו להגיע אל השווקים באירופה, עם תוצרת איכותית ועם עסקאות טובות. תנאי השוק ועלויות הגידול מחייבים את כולנו להתארגנות אזורית אחרת. בעניין זה חמי ברקן מקדם מספר מהלכים שמטרתם להביא לשינויים בהתארגנות הן בשלבי הגידול על ידי הוזלה של עלויות התשומות בקניה מרוכזת של חקלאים, הן ביצירת מנגנון שיווק שיאפשר לנו להגיע לעסקאות וקניינים באירופה בתנאים טובים.

עלינו להיערך יחד כחקלאים כדי שמהלכים האלה יישאו פרי. אני מאמין בחקלאות בערבה ואני מאמין בחקלאים בערבה. נכון, לא פשוט להיות חקלאי ועם זאת, אני בטוח שניתן להיערך נכון ולהתגבר על הקשיים שעומדים בפני כל אחד מאיתנו. התארגנות נכונה שלנו וגיבוי של משרדי הממשלה הרלוונטיים, בראשם משרד החקלאות, יכולים לעשות את ההבדל והם יעשו את ההבדל. ■

מימין לשמאל: תלמידי ב"ס שיטים מעניקים לנשיא המדינה את סיכת הערבה במסגרת אירועי הפתוח, ארווין ולוטי ויידור עם נציגי קק"ל צילום: דני הדס

קהילה וצמיחה דמוגרפית

ספיר: קליטת עשר משפחות

לאחרונה אנו נמצאים במהלך לקליטת עשר משפחות דתיות ביישוב ספיר. במידה שיבשילו התנאים ובכללם תהליך הבינוי הכולל הצבת עשרה קרוונים במחנה מגורים זמני, ייקלטו המשפחות החדשות כבר בקיץ 2014.

משרד השיכון אישר לאחרונה תכנון שכונה חדשה בספיר ופיתוחה. שכונת "בנה ביתך" תכלול 35 מגרשים אשר ישווקו במסגרת האגודה הקהילתית שהוקמה ביישוב.

בהרחבה הקהילתית בעין-יהב החלו עבודות הכשרת הקרקע שלב א' ושיווק המגרשים. נכון להיום נרשמו כבר יותר מ-30 משפחות. במסגרת ההתארגנות לקליטת תושבים חדשים בהרחבה קהילתית, נערכו כמה מפגשים בין התושבים והנהלה לבין נציגת תנועת "אור", בתיה הולין, העוסקת בליווי יישובים שנמצאים בתהליך קליטת תושבים חדשים. הולין נפגשה עם הנהלת המושב ועם התושבים במספר מפגשים שמטרתם נועדה לאפיין את הקהילה בעין-יהב ולסייע בהקמת מערך קליטה שילווה את הנקלטים החדשים. משהחל תהליך השיווק בהרחבה הקהילתית בעין יהב, אנו צופים קליטה של כ-50 משפחות שתאריך מספר שנים. מדובר בקפיצת מדרגה בקצב הקליטה המקובל באזור.

לפני כמה שבועות התקיים מפגש נקלטים בחקלאות עם מנהלי המועצה. במפגש הוצגו לנקלטים המערכות התומכות בנקלטים: משרדי ממשלה, גופים מיישבים, המועצה ומחלקותיה. בשל אופייה המורכב של הקליטה החקלאית בשנים האחרונות, אנו מחויבים להקל בקליטתן של המשפחות. בקרוב יפתחו שני קורסים שמטרתם לסייע לנקלטים להקים את המשק החקלאי ולנהל אותו: קורס "יסודות לחקלאות" וקורס "חקלאות הלכה למעשה". באתר המועצה יהיה ניתן להתעדכן בתכניות המפורטות של הקורסים.

נעמי בקר, מנהלת מחלקת קהילה וצמיחה דמוגרפית

מנכ"לית המועצה

רפורמה ברישוי עסקים

בחודש האחרון זכתה המועצה האזורית הערבה התיכונה, זו השנה העשירית, בפרס ניהול תקין לשנת 2012-2013 מטעם משרד הפנים. זכייה זו הנה פועל יוצא של עבודה מקצועית המתבצעת על ידי צוות מחלקת הכספים במועצה. איננו מטילים ספק בכך שגם בשנים הבאות נעמוד בתנאי הניהול הנאותים. בימים אלו מסתיימת העברת מחלקת הכספים של החברה לפיתוח לגזברות המועצה. אנו מאמינים שמהלך זה יוביל להתייעלות, עלייה במקצועיות ושירות טוב יותר לתושבים. בראש הנהלת החשבונות יעמוד אהרון אזולאי ממושב עידן, ואילו הגבייה והבקרה יבוצעו על ידי מנכ"לית המועצה.

בתחום רישוי העסקים תיושם בקרוב רפורמה שבמסגרתה יונהג מסלול מהיר שמטרתו לקצר ולהקל את ההליך להשגת רישיון העסק. כיום הליך קבלת הרישיון אורך ארבעה חדשים לפחות, וזאת בשל עיכובים בקבלת אישורים מהרשויות הממשלתיות. במסלול החדש יצהיר מגיש הבקשה בפני עו"ד כי פעל לקבלת האישורים. התצהיר יאפשר קבלת רישיון עסק זמני ובמהלך השנה הראשונה המועצה

פרס ניהול תקין צילום: פלאש 90

תוודא שבעל העסק אכן קיבל את האישורים הרלוונטיים. בימים אלו אנו פועלים לניסוח מדיניות המועצה בהקשר לרפורמה.

שני טאבלטים מסוג iPad נרכשו לאחרונה לטובת המרכז הטיפולי, וזאת מתוך כוונה לשלב אמצעי זה בטיפול פרטני לילדים עם מוגבלויות מוטוריות. כמו כן החליטה המועצה להשתתף במימון קבוצות להדרכת ילדים עם קשיים חברתיים.

במהלך חודש ינואר הסתיים מבצע סירוס כלבים וחתולים לשנת 2013. במסגרת המבצע סורסו יותר מ-300 בעלי חיים. אנו רואים חשיבות רבה במהלך זה המשפר לאין ערוך את מצב התברואה במועצה, ועל כן יורחב בשנה הבאה המבצע בהיקפו.

רויטל טריפלר, רו"ח, מנכ"לית המועצה

ביטחון

תחנת כיבוי האש תאויש 24 שעות ביממה

שיפוץ המבנה של תחנת הכיבוי בספיר הסתיים, ובקרוב תאויש התחנה על ידי כבאים 24 שעות, שבעה ימים בשבוע. המועצה הצטיידה לאחרונה בגרור לחילוץ קל מהריסות בעת אירוע רעידות אדמה. ציוד אישי וחולק בזמן הקרוב למתנדבי יחידת הסע"ר (סיוע עצמי ראשוני) אשר יפעלו עם אנשי יחידת החילוץ יחד בפעולות חילוץ מהריסות בהתרחש (חס וחלילה) רעידת אדמה

נועם כרמלי, קב"ט המועצה

ועדה חקלאית

בקשה למנכ"ל משרד החקלאות - עזרה מיידית למשקים

בישיבה משותפת מול נציגים ממשרד מבקר המדינה העלתה הוועדה לעובדים זרים מספר נושאים וביניהם: שחרור החקלאים מאחריות על ברחנים וביטול תשלומים בגינם; דרישה לקביעת נוהל פיטורי עובד זר וזיכוי ויזה לחקלאי בעקבות פיטורין; דרישה לקיצור זמן הגעת העובדים לארץ; דרישה להקצאת עובדים עונתיים בזמן העונה והגעתם לארץ בתחילת העונה וזאת בגלל חוסר ודאות הגעתם לארץ בזמן הדרוש לקטיף; דרישה להפחתת העלויות הכספיות של העובדים העונתיים.

כמו כן הועלו דרישות בנושאים הבאים: קידום הסכמים נוספים בין מדינת ישראל, ל-I.O.M (International Organization for Migration) ולמדינות נוספות בעניין הבאת עובדים לחקלאות ממדינות נוספות כגון לאוס, וייטנאם ובורמה; קבלת מאגר נתונים עדכני, און ליין, המפרט את כמות העובדים הקיימת בארץ, מספר הברחנים, מספר ההזמנות מול ההרשאות, כמות העובדים הנכנסת והיוצאת

חמי ברקן, יו"ר ועדה חקלאית

וכמות הוויזות המאושרות מול המוזמנות; והחלפת מעסיק לבקשתו של עובד חדש רק לאחר פרק זמן של שלושה חודשים לפחות. רשימת נושאים זו הועלתה גם בפני רשות ההגירה.

בחודש שעבר התקיים ביקור מוצלח של נציגי משרד העבודה התאילנדי ונציגי ה-I.O.M, הארגון העולמי להסדרה וטיפול בנושא מהגרי העבודה מתאילנד ומישראל. במסגרת הביקור נערכו מפגשים עם עובדים וחקלאים בכמה יישובים. בפני המבקרים הועלו שלל הבעיות הקשורות בהבאת העובדים לארץ ובעניין התנהגותם במהלך תקופת שהותם אצל המעסיק.

בימים אלה מקיימת הוועדה פגישות הכנה עם מנהל המחוז במטרה להציג למנכ"ל משרד החקלאות את הבעיות הובערות על הפרק. כהן, חוקר בתחום חקלאות ימית. טריפלר ומשפחתו הגיעו אלינו מהערבה הדרומית ומתגוררים במושב צופר. כהן ומשפחתו הגיעו אלינו לאחר שהות של עשר שנים בניו-זילנד והם מתגוררים כעת במושב עידן.

לקראת העונה הבאה ישנה כוונה להגדיל את מעגל התשומות שנרכשות בערבה בניהולו של מנהל הרכש, אשר לביא. הדבר החשוב ביותר הוא הצטרפות חקלאים נוספים למעגל ואין צורך להסביר את חשיבות הנושא.

נציגי משרד העבודה התאילנדי ונציגי ה-I.O.M בביקור בערבה צילום: גלעד לבני

מו"פ

יניב בן-פלאי מונה למנהל תפעולי של תחנת יאיר

בימים אלו יובל ברזילי המנהל התפעולי של תחנת יאיר עוזב את תפקידו לטובת ריכוז המשק במושב עידן. קובי בג, מנהל פרויקט הזה"ב נפרד גם הוא מאתנו אחרי שנים של ניהול פרויקט חשוב זה. את מקומם ימלא יניב בן-פלאי מחצבה. בן-פלאי ישמש כמנהל תפעולי של תחנת יאיר ומנהל פרויקט הזה"ב.

במסגרת המאמצים לקדם את החקלאות בערבה ולפתח כיוונים חדשים בחקלאות נקלטו לאחרונה שני חוקרים חדשים: ד"ר אפי טריפלר, חוקר בתחום קרקע ומים וד"ר יאיר כהן, חוקר בתחום חקלאות ימית. טריפלר ומשפחתו הגיעו אלינו מהערבה הדרומית ומתגוררים במושב צופר. כהן ומשפחתו הגיעו אלינו לאחר שהות של עשר שנים בניו-זילנד והם מתגוררים כעת במושב עידן.

בועז הורוויץ, מנהל מו"פ ערבה תיכונה וצפונית.

סלולר ערבה

חבילת השיחות הבסיסית הוזלה ל-81 שקלים

בשנתיים האחרונות נכנסה לתוקף הרפורמה של משרד התקשורת אשר פתחה את תחום הסלולר לחברות חדשות. צעד זה גרר תחרות מבורכת אשר בעקבותיה נוצר גל של הוזלת חבילות תקשורת לצרכן. עקב כך הוזלה חבילת השיחות הבסיסית בסלקום ערבה ל-81 שקלים (כולל מע"מ).

הפרוייקט לשיפור הקליטה הסלולרית של מנויי סלקום שהחל ב-2013 ימשיך גם במהלך 2014. כמו כן מתוכננת הקמת אתר לשיפור איכות הקליטה והשימוש למנויי סלקום אשר יוקם בחלק הצפוני של המועצה. בימים אלה עובר סניף סלקום ערבה שיפוץ.

אילנית אפשטיין, מנהלת מחלקת סלולר בחברה לפיתוח

בריאות וגיל שלישי

מבצע חיסון נרחב התקיים בעקבות גילוי מספר מקרי צהבת בערבה

לפני כחודש התגלו שני מקרים של חולים בצהבת A במושב עידן. המועצה, עם הצוותים הרפואיים יחד, פנתה למשרד הבריאות לקבלת הנחיות לטיפול בנושא. עקב הסיכון בהידבקות ביישובים קטנים וקהילתיים כשלנו, הוחלט במשרד הבריאות לחסן את כל אוכלוסיית תושבי הקבע במושב.

לאחר התייעצויות עם גורמים במשרד הבריאות והחינוך וכיוון שחלק מן החולים הנם ילדים, הוחלט להיערך למבצע חיסונים בבתי הספר, כל זאת על-מנת להגדיל את אחוז המחסונים, להביא לצמצום מקרי הידבקות ולמניעת גידול במספר החולים.

בהמשך, התגלה חולה נוסף בצהבת. לאחר בחינת סיכויי הידבקות במחלה, הידועה גם בשם דלקת זיהומית מסוג A, מחלה מדבקת

הנגרמת על ידי נגיף הפוגע בכבד, הוחלט לחסן את כל אוכלוסיית המושב עד גיל 50, כולל תינוקות, מכינת ערבה ועבודה-עברית.

במסגרת מבצע החיסונים בבתי הספר עלו הנתונים הבאים: 70% מתלמידי בית הספר היסודי, 76% מתלמידי חטיבת הביניים ו-50% מתלמידי התיכון היו מחוסנים עוד לפני מבצע החיסונים. לאחר המבצע קרוב ל-100% מתלמידי בית הספר מחוסנים.

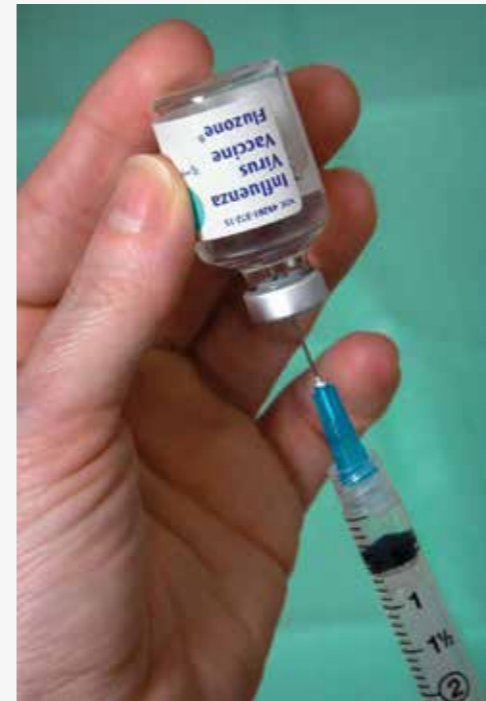
17 ילדים נעדרו ביום החיסון מבתי הספר והם יכולים להשלים את החיסונים במרפאות היישובים. מספר קטן של ילדים לא חוסנו עקב אי הסכמה. במסגרת מבצע החיסון חוסנו מספר מורים, אנשי צוות ומדריכי נוער.

ברצוננו להודות לכל מי שסייע והתגייס לטיפול מערכתי שלם ומקיף: לצוות הרפואי בראשותם של ד"ר אודי הר-שמש וד"ר מיכאל רבקיין, לצוות החינוכי בבתי הספר ובמערכת הגיל הרך, למרכזי המשקים, למנהלי האגפים במועצה ולתושבים.

אירוע כזה מחדד עבור כולנו את החשיבות בשמירה על הבריאות האישית והאזורית, במניעה של מחלות ובצמצום אפשרויות ההדבקה השכיחות באזורים קטנים כשלנו.

איחולי החלמה מהירה לתושבים החולים ובריאות לכל.

עירית שחר, רכזת בריאות וגיל שלישי

סיכון בהידבקות ביישובים קטנים.

התארגנות והסדרה של הנושא.

מחלקת הבינוי מקדמת מהלך להגדרת הצרכים האזוריים. התקבלו הנחיות מן הגורמים הרלוונטיים: רשות המים, רשות הביוב ומשרד הבריאות ונשכר מתכנן אשר יכין תכנית מקיפה של הנושא בתיאום עם היישובים.

ביישוב ספיר החלה מחלקת הבינוי בתכנון המרחב הציבורי תוך בחינת צורכי הבינוי של האזור כולו, גם עבור הדורות הבאים. המשמעות היא הכנת תכנית בינוי ציבורי לעשרים השנים הבאות בערבה שתענה על הצרכים של כלל האזור. התכנון מתייחס לגידול הצפוי באוכלוסייה באזור ולשירותים הנדרשים לקהילה בכלל התחומים על פי גידול זה.

טטה דגני, מנהלת מחלקת בינוי ותשתיות

מתקן טיהור שפכים יטבתה. צילום: דב אבנור

חינוך ומתנ"ס

מינויים חדשים: שאול צפדיה מנהל מחלקת נוער ונעה טלשיר רכזת טיפול בפרט

לצוות החינוך נקלטו לאחרונה שני בעלי תפקיד חדשים: שאול צפדיה - מנהל מחלקת נוער ונעה טלשיר - רכזת טיפול בפרט. צפדיה פעיל בתחום הנוער זה 15 שנה, וממלא תפקידים מרכזיים בוועדת הנוער של מושב חצבה, ועדת הנוער האזורית, והיה ממקימי "מכינת ערבה". בעבר כיהן כמד"ב צופר והנו בעל היכרות עמוקה עם מחלקת הנוער ותנועת בני המושבים. כעת נרתם שאול באופן מלא להנהיג ולהוביל את פעילות הנוער בערבה לעשייה משמעותית וערכית.

טלשיר, תושבת חדשה בצוקים, עובדת סוציאלית במקצועה ובעלת ניסיון רב בעבודה עם בני נוער. במסגרת תפקידה תשמש כקב"מ (קצינת ביקור סדיר) האחראית על ביקור סדיר בבתי הספר ותייעץ לתלמידים בנשירה סמויה או גלויה. כמו כן תשמש כרכזת "מצילה" ותיזום פעילויות למניעה של מצבי סיכון וטיפול בהם בקרב בני נוער. אנו בטוחים שמינוי זה יתרום רבות לצוותים החינוכיים, להורים ולבני הנוער ויסייע לנו לפעול לטובת ילדים ונוער הזקוקים לסיוע.

מחלקת החינוך עסוקה בימים אלו במחשבה רבה אודות שיפור החינוך בערבה וקידומו. בימים אלו נכתב דוח המסכם את תוצאות הסקר שבדק את שביעות רצון התושבים ועזר באיתור צרכים. זכינו לשיתוף פעולה גדול מהמשיבים הרבים והמידע שנאסף יסייע אף הוא בבניית תכנית חינוכית עתידית לערבה. בד בבד אנו לומדים מהנעשה במקומות אחרים המקדמים חדשנות חינוכית וחינוך משמעותי ברחבי הארץ, בעמק המעיינות, ברמת הגולן ובבת ים.

אילת להב-ביגר, מנהלת מחלקת חינוך ומתנ"ס

הדשא של השכן

צופר

לפני כשבועיים נחנך במושב צופר גן שעשועים חדש. המתקנים החדשים נרכשו על ידי החברים ובסיוע המועצה. על מנת לצמצם את ההוצאה נרתמו הגברים הצעירים והקימו את המתקנים בהנחיית החברה. התוצאה מספקת ומהנה. החודש הסתיימה גם עבודת ההקמה של בית כנסת במושב ובקרוב ייחנך בית הכנסת באופן רשמי. בית הכנסת נבנה בסיוע משרד הדתות, המועצה ובעזרת תרומות של חברי המושב וקרוביהם.

בתקופה הקרובה יעלה לאוויר "אתר מושב צופר", אתר תדמיתי בשילוב מערכת מידע, העברת מסרים לחברי המושב, פורומים, פרוטומים ופרוטוקולים.

יהונתן ויצמן

חצבה

בתוך מספר ימים יחלו עבודות לשינוי הצומת המסוכן ליד מטע התמרים הסמוך לנחל ערבה ולהסדרתו, ויבוצע תיקון הבורות בכבישים שבתוך המושב. מספר פרויקטים נוספים נמצאים בשלבי ביצוע שונים ובהם התקנת מערכת ברזי כיבוי אש ועבודות שיפוץ ואחזקה בבריכת השחייה. בין השאר, תותקן גדר

היקפית מסביב לבריכה קרוב לפני המים על פי התקן.

התב"ע להרחבה הקהילתית של מושב חצבה נמצאת לקראת אישור תכנון מפורט, במימון משרד השיכון. תב"ע לתוספת נחלות - נמצאת בתהליך אישור של הוועדה המחוזית. הוספת הנחלות וההרחבה תלויות בפתרון מוסכם על ידי משרדי הבריאות ואיכות סביבה לבריכות החמצון של חצבה. סוגיית הפתרון לבריכות החמצון ולמערכות הביוב בכל יישובי המועצה נמצאת בבחינה יסודית של המועצה.

רן שדה

עידן

במושב עידן תתקיים בסוף החודש פגישה של קבוצת "אכלני יתר אנונימיים". "אכלני יתר אנונימיים" (OA), הנה חברותא של גברים ונשים הנפגשים כדי לעזור זה לזה לפתור בעיות משותפות הקשורות לאכילת יתר או בעיות אכילה אחרות. קבוצת ערבה היא חלק ממאה קבוצות בארץ של OA וחלק מאלפי קבוצות ברחבי העולם. ההשתתפות אינה כרוכה בתשלום והדרישה היחידה לחברות היא הרצון להפסיק באכילת יתר. הפגישה תתקיים במועדון חברים במושב ב 27.3.14 בשעה 18:00 פרטים נוספים ניתן למצוא באתר www.oa-israel.org

קבוצת OA ערבה

גן השעשועים החדש בצופר. הצעירים נרתמו להקמת המתקנים. צילום: גלעד לבני

רפואה קבועה / שבע כהן עין יהב

המרחק ממרכז רפואי נהיה משמעותי לקהל שזקוק יותר ויותר לרפואה מקצועית זמינה. יש לדאוג לאיוש המרפאה בספיר ברופא כל יום בשבוע

מאז הוקם מושב עין-יהב לפני יותר מחמישים שנה ומאז התעורר הצורך במתן מענה רפואי לציבור, חלו שינויים רבים. ממרפאה אחת המאושת באחות וברופא מוטס על-פי הצורך, הצוותים הרפואיים שפועלים במועצה מספקים היום מענה לחמישה מושבים ולשני יישובים קהילתיים. בכל יישוב, מלבד צוקים, פועלת מרפאה שבה נמצאת אחות באופן קבוע ורופא שעובד פעמיים עד שלוש בשבוע.

במהלך השנים גדל מספר התושבים, נוספו ילדים ותינוקות רבים ובמקביל הולכת

ומתפתחת אוכלוסייה מתבגרת. אוכלוסייה זו מתאפיינת בתופעות הנלוות לגיל המבוגר, כאלה התובעות התייחסות שונה. הצרכים הרפואיים הולכים ומשתנים לנגד עינינו ויש צורך להציע פתרונות לכלל הציבור. גם המרחק ממרכז רפואי נהיה משמעותי לקהל שזקוק יותר ויותר לרפואה מקצועית זמינה.

מה בכל זאת נעשה באזור לשיפור המצב?

קודם כל, לרשות האזור עומד שר"פ הפועל עשרים וארבע שעות ביממה, שבעה ימים

ערבה אוהבת חיות? / לירון רוזן חצבה

ארגון "ערבה אוהבת חיות", שהוקם לאחרונה על ידי תושבי האזור, שואף לעורר את מודעות התושבים לפעילויות המתקיימות בערבה למען בעלי החיים

עקב ריבוי הכלבים הנטושים, התרבות חתולי הרחוב, ייבוא חיות משק רבות ושחיתתן על ידי עובדים זרים בערבה ופגיעה בחיות בית הוקם לאחרונה הארגון "ערבה אוהבת חיות". הארגון הוקם על ידי תושבי הערבה למען רווחת בעלי החיים באזור, ומטרתו לרכז את הפעילות למען בעלי החיים בערבה בצורה מסודרת. השאיפה שלנו היא לעורר את מודעות התושבים לפעילויות המתקיימות בערבה למען בעלי החיים, פעילות שהתבצעה עד עתה על ידי אנשים פרטיים בלבד.

התחושה היא שרבים אינם מודעים לסבלם של בעלי החיים בסביבתנו וליכולתנו לעשות משהו בנדון. גור כלבים שננטש לפתע במרכז המושב, למשל, תלוי בחסדיהם של התושבים. כלב מבוית ובפרט גור צעיר אינו מסוגל לדאוג לעצמו. הוא זקוק למזון ולמים ואינו יכול להתגונן מהחום הכבד בקיץ או מהקור המדברי בלילות החורף. בכל שנה ננטשים ביישובי הערבה עשרות כלבים. פעילי "ערבה אוהבת חיות" דואגים לכלבים אלו באמצעות טיפול וטרינרי, במציאת בית חם או בתים זמניים ולעיתים אף לוקחים אותם תחת חסותם באופן פרטי.

עובדים זרים - איך לסיים זאת נכון / עו"ד תמר רותם

קיימים מספר רב של מנגנונים לסיום העסקתו של עובד זר, אך חשוב לבחון את חוזקם ויכולת עמידתם בעתיד, במידה שתוגש תביעה על ידי העובד

כל כתב ויתור, כל הסכם פשרה וכל הסדר גישור, עתידיים להיבחן תחת זכוכית מגדלת ובראי עמדת בית הדין לעבודה כפי שעולה מהפסיקה.

גוף אחד המרכז את הטיפול בסוגיית העובדים הזרים המועסקים בחקלאות, על כל רבדיה. הטיפול נחלק בין ארבעה גופים נפרדים, בעלי אינטרסים ושיקולים שונים - משרד החקלאות, משרד הכלכלה, משרד האוצר ורשות ההגירה והאוכלוסין.

עד שלא יבוצע שינוי מהותי ברגולציה, המצב הנוכחי מחייב ויש להתנהל לאורו. ולכן ההליך, שהובל בערבה לאחרונה להסדרת תנאי העסקתם של העובדים הזרים, היה כורח המציאות. האפשרות להמשיך להתנהל כבעבר, כאשר מחוץ קיימת בעת ובעונה אחת התקפה בכמה חזיתות, כמוה כעצימת עיניים. מטרת ההליך הייתה לתת לאלה המעסיקים עובדים זרים בערבה את הידע, ואיתו את האפשרות לקבל החלטות מושכלות ומחושבות ברמת ניהול המשק הפרטי, תוך התחשבות בהשלכות העתידיות וניהול סיכונים. להתנהלות מושכלת של מעסיק יש השפעה הרת גורל על כל הליך עתידי שעלול להיקרות בדרכו.

גל התביעות המוגשות על ידי עובדים זרים נגד חקלאים בישראל הפך לצונאמי וממשיך לצבור תאוצה. מהלך זה מתרחש לצד מדיניות הגברת האכיפה על זכויות העובדים הזרים על ידי הממונה על זכויותיהם במשרד הכלכלה.

"ישנה חשיבות רבה בביצוע הליך מסודר של סיום העסקה בין עובד למעביד, בטרם העובד הזר חוזר לארץ מוצאו".

יש בהליכים אלה כדי לאיים על עתיד החקלאים ועל עתידה של החקלאות. הם נולדו בעקבות שינויים מהותיים שחלו במשפט העבודה ובפסיקה בשנים האחרונות, אשר הטו את מאזן הכוחות לטובת העובד. כמו כן, הם הביאו להתהוותה של מדיניות אכיפה מוגברת ובצידה שורה של הנחיות חדשות אשר גובשו במשרדי הממשלה השונים.

בין השינויים המשפיעים ביותר ניתן למנות את תיקון 24 לחוק הגנת השכר משנת 2009, שבו נקבעו הוראות חדשות בעניין תלוש השכר של העובד; הורחבו החובות והסנקציות החלות על המעביד; והועבר נטל ההוכחה מכתפי העובד לכתפי המעביד בעניין מתכונת העבודה ותשלום גמול בגין עבודה בשעות נוספות וביום המנוחה השבועי.

המשמעות מבחינת המעסיק היא שבתביעות לזכויות סוציאליות המוגשות על ידי עובדים זרים בגין תקופת העסקה שלאחר פברואר 2009, תהיה חשיפת המעביד גבוהה יותר ויש להיערך לכך בהתאם. שינוי משמעותי נוסף הוא בחיקוק חוק הגברת האכיפה על דיני העבודה משנת 2011, אשר מאפשר לרגולטור להטיל עיצום כספי במקום שנמצא כי חלה עבירה לפי חוקי המגן במשפט העבודה.

לאור זאת, קיימת תחושה של תסכול רב הנובעת, בראש ובראשונה, מן הסיבה שאין

"ההליך, שהובל בערבה לאחרונה להסדרת תנאי העסקתם של העובדים הזרים, היה כורח המציאות".

כיום, קיימים מספר רב של מנגנונים לסיום העסקת עובד זר וחשוב לבחון את חוזקם ויכולת עמידתם בעתיד, במידה שתוגש תביעה על ידי אותו עובד זר שבוצע עימו הליך כלשהו בסיום העסקתו. בית הדין לעבודה קבע כי חתימת העובד על הצהרת היעדר תביעות כנגד המעסיק שקולה לוויתור העובד על זכויותיו ובית הדין יטה לתת להצהרה שכזו משקל מועט. כל הסדר אחר, גם אם יקבל תוקף של פסק דין, במידה שתוגש תביעה על ידי העובד, יוכל הוא להגיש בקשה לביטול פסק הדין או ההסדר בטענה כי הוא אינו חוקי. בקשה שכזו תידון על ידי שופט בראי חוק החוזים. ולכן חשוב ביותר לטפל כבר בגמר החשבון, בסיום העסקה, בכל התרחישים העתידיים האפשריים, בהתאם לעמדת בית הדין לעבודה.

יודגש, בית הדין לעבודה קבע שהסדר עם עובד זר שנערך על ידי מי שאינו בקיא בדיני עבודה והעובד והמעביד לא היו מיוצגים על ידי עורכי דין, כמוהו כהסדר לא חוקי. בית הדין לעבודה מקפיד להדגיש כי עריכת גמר חשבון בסיום העסקה צריכה להיעשות על ידי מומחים בדיני עבודה.■

***אין באמור לעיל משום מתן ייעוץ משפטי ו/או חוות דעת משפטית.**

"בית הדין לעבודה קבע שחתימת עובד על הצהרת היעדר תביעות כנגד המעסיק שקולה לוויתור העובד על זכויותיו ובית הדין יטה לתת להצהרה שכזו משקל מועט".

כיום, לאור המגמות שתוארו לעיל, ישנה חשיבות רבה בביצוע הליך מסודר של סיום העסקה בין עובד למעביד, בטרם העובד הזר חוזר לארץ מוצאו. אופן ניהול הליך סיום העסקה הינו משמעותי ביותר ומשפיע ישירות על חוזקו של ההליך בעתיד ולהגנה שיש בו לחקלאי. חוקי העבודה בישראל הינם חוקים קוגנטיים והמשמעות היא שלא ניתן להתנות עליהם, גם לא בהסכמה בין הצדדים. לפיכך

השנליח

אורית אלקיים כהן

בתקופת כהונתו כשר השיכון העביר נתן שרנסקי, היום יו"ר הסוכנות, את ההחלטה להקים את היישוב צוקים. היום הוא מדבר על זהות יהודית ושייכות לעם אבל מודה שהסוכנות כבר אינה הכתובת הראשונה למתיישבים

אנחנו לא יכולים להיות במקום משרד החינוך ומשרד הביטחון, הסוכנות פשוט לא בנויה לזה", הוא מודה. "הסוכנות לא בנויה לקחת אחריות על חינוך של דור שלם של ישראלים, אבל היא יכולה לדאוג למשל שהזהות היהודית תהיה חלק בלתי נפרד מהחינוך במכינות שהסוכנות שותפה בהם. זו חובתנו. כל אחד, בדרך שלו, מגלה את העוצמה של הזהות שלו ועד כמה היא מחזקת אותו. לא יהיה לאיש כוח לשנות את העולם אלא אם יהיה לו מקור של כוח, שהוא הזהות, השייכות לעם".

בביקור בערבה, שהתקיים לפני מספר שבועות, נשמע יו"ר הסוכנות נתן שרנסקי כמי שמודע למגבלותיו, אך עדיין מחויב לערכים שנדמה לעתים כי אנשי ממסד רבים שכחו. "ברגע שאתה מוותר על הזהות שלך", אומר שרנסקי בסיום ביקור במכינת ערבה בחצבה, "אתה מוותר על משמעות בחיים. אתה יודע ליהנות אבל לא תדע מאיפה לקחת כוח על מנת להילחם עבור דברים שחשובים לך".

לאורך השנים הייתה הסוכנות גורם משמעותי בסיוע ליישובים ולמתיישבים בערבה. צוקים הוא היישוב האחרון שהסוכנות היהודית השתתפה בהקמתו. יש שחושבים שעל הסוכנות לחזור ולהשקיע בהתיישבות, להילחם עם תושבי האזור על העתיד של המקום הזה שנואש לסיוע. איך אתה רואה את הדברים?

"לסוכנות היום חסרים משאבים, החטיבה להתיישבות שהיא חלק מההסתדרות הציונית מקבלת כספי ממשלה והיא זו שמטפלת בנושא ההתיישבות. הסוכנות היום מתעסקת בחיזוק הזהות היהודית, דרך מפגש של יהודים ממקומות שונים, כך כל אחד יכול ללמוד מהשני ולהתחזק בזהותו היהודית.

"ברגע שאתה מוותר על הזהות שלך, אתה מוותר על משמעות בחיים. אתה יודע ליהנות אבל לא תדע מאיפה לקחת כוח על מנת להילחם עבור דברים שחשובים לך"

בתקופת כהונתי כשר השיכון העברתי החלטה בממשלה להקים את צוקים. 15 שנה לא קם יישוב חדש בנגב. הבאנו מפה של עשרה יישובים חדשים שרצינו לקדם את הקמתם. משרד האוצר התנגד והירוקים התנגדו מאוד, אבל אני לא ויתרתי ואריק שרון, שהיה אז ראש הממשלה, תמך. יחד העברנו את ההחלטה".

קשר חזק

ביקורו של שרנסקי בערבה בא בעקבות הזמנה אישית, ביום חורף סגרירי בסוף דצמבר, אי שם בכנס לימוד בין-לאומי באנגליה. מי שהזמינה אותו היא אסתרקה פורת ממושב

חצבה, מתנדבת בפרויקט "לימוד ערבה" של ארגון "לימוד" העולמי, המקיים פעילות בנושאי תרבות יהודית, ישראלית, חברה ומסורת מתחדשת. ביקורו בערבה החל בסיור בפרויקטים שבהם תומכת ומעורבת שותפות ערבה אוסטרליה כמו פרויקט "עבודה עברית" ו"מכינת ערבה", והסתיים בהרצאה בפני כל משתתפי לימוד ערבה, שהוא פרויקט נוסף שפועל בחסותה של הסוכנות.

פרויקטים מסוג אלה, הפכו בשנים האחרונות למרכז העשייה של הסוכנות. "בעבר היה בסוכנות שליח עליה ושליח חינוך", אומר בהקשר זה שרנסקי. "האחד דרש מכולם לעלות והשני דרש מכולם להקים קהילה יהודית חזקה. הייתה סכיזופרניה בסוכנות. היום כבר אין מקום לסכיזופרניה הזו, כי היום העליה מארצות הברית, אוסטרליה וקנדה, היא עליה חופשית. היהודים עולים כתוצאה מזהות יהודית וציונית וקשר חזק עם הארץ".

מסיבה זאת החליט שרנסקי להסיר את המחיצות שחצצו בעבר בסוכנות בין מחלקת עליה למחלקת חינוך. "בעבור שליח סוכנות, אין הבדל אם אתה מכין את האדם לעליה או מכין אותו לחיי קהילה יהודיים, ציוניים בתוך הקהילה בחו"ל", הוא מוסיף. "מטרת הסוכנות היא לקשור כל יהודי צעיר בעולם עם שורשיו, עם הקהילה שלו ועם מדינת ישראל. אצל חלק החיבור יהיה מוצלח והוא יבחר לעלות לארץ, חלק אחר יפוך לפעיל

שרנסקי בעת ביקורו בערבה. "הקשר בין העם היהודי למדינת ישראל זה החיים שלי".

צילום: אורית אלקיים כהן

שנולדתי יהודי - כמו עם מחלה, צריך לדעת לחיות עם זה להסתדר ולשרוד".

מתי זה השתנה והצלחת לפלס דרך לזהות היהודית שלך?

"ב-1967, עם תום מלחמת ששת הימים. לא בגלל ניצחונה של ישראל, הרי ידענו כל כך מעט על מדינת ישראל, אלא בגלל ההשפלה האדירה לברית המועצות. כל אחד קשר את היהודים לישראל, היו הרבה בדיחות אנטישמיות, הרבה הפגנות נגד ישראל, גילויי שנאה ואלימות. התחלתי לקרוא ספרות אסורה, שהגיעה אלינו דרך תיירים שונים. כך גיליתי שליח יהודים יש היסטוריה מפוארת שמתחילה ביציאת מצריים ומגיעה עד ימי. גיליתי שיהודים לוקחים את ההיסטוריה שלהם בידיים".

אילו תיירים?

"באותה תקופה הגיעו תיירים יהודים מטורונטו לברית-המועצות ואז גיליתי שיש

ספורות אחרי תום מלחמת העולם השנייה. לא ידעתי אפילו על קיומה של השואה. על האדמה שעליה גרתי נרצחו מאות אלפי יהודים, אך על טרגדיית השואה אפילו לא שמענו - כל זה נמחק מדפי ההיסטוריה.

"לא ידעתי דבר על הזהות היהודית שלי, לא על השפה, לא על המסורת. גדלתי באוקראינה, כמה שנים ספורות אחרי תום מלחמת העולם השנייה. לא ידעתי אפילו על קיומה של השואה"

ההורים שלי פחדו לתת לי שם יהודי ולמרות שסבי קרא לי נתן, הם קראו לי אנטולי. ידעתי שאני יהודי כי כך היה כתוב בסעיף 5 של תעודת הזהות של הוריי - לאום: יהודי. ההורים הסבירו לי שצריך לדעת להסתדר עם זה

בתוך הקהילה שבה הוא חי וחלק נוסף לא יעשה שום דבר - אבל ידאג שהילדים יקבלו חינוך יהודי".

הוא עצמו גדל בבית שעסק מעט מאוד בשורשים היהודים המשפחתיים. "אני זוכר כשהייתי בן חמש, אבא שלי סיפר לי בשקט בבית, שהיהודים צריכים להיות שמחים כי סטאלין, שהיה רע ומסוכן ליהודים, מת", מספר שרנסקי בנימה משועשעת. "אבל אבא גם אמר לי שאסור לי להראות שאני שמח. כשחזרתי לגן הילדים, בכיתי על מותו של סטאלין יחד עם כל שאר ילדי הגן, אבל בתוך לבי זכרתי שאני אמור להיות מאושר. המצב הזה היה אופייני לאזרח סובייטי לויאלי".

בתור ילד, מה ידעת על הזהות היהודית שלך?

"לא ידעתי דבר על הזהות היהודית שלי, לא על השפה, לא על המסורת. מלים כמו 'פסח', 'פורים', 'ברית מילה' - לא היו קיימות בחיים שלי כילד. גדלתי באוקראינה, כמה שנים

צילום: אורית אלקיים כהן

שרנסקי במצפה השלום, סמוך לחצבה. יוצא מחוזק מהביקור בערבה

פרויקטים בתמיכת הסוכנות היהודית

הקתדרה לוותיקי הערבה: תכני זהות יהודית לגיל השלישי (פעילויות חגים ומועדים וטיולים)

כנס לימוד ערבה

מכינת ערבה (שלוחת פארן)

עבודה עברית

מימון מדענים כמו"פ המדעי

פסטיבל סרטים בערבה

משלחת מבוגרים לאוסטרליה

חילופי מורים

פעילות קשרי גומלין: אירוח משלחות נוער ומשלחות מבוגרים, פעילויות ואירוח תנועות נוער ציוניות אוסטרליות, הכנות ושליחת משלחת נוער, הכנות ושליחת מדריכים למחנות חורף תנועתיים באוסטרליה

להמשיך ולחזק את הקשר בין היהודים בישראל ליהודי העולם, זאת על מנת לשמור

"הבאנו מפה של עשרה יישובים חדשים שרצינו לקדם את הקמתם. משרד האוצר התנגד והירוקים התנגדו מאוד, אבל אני לא ויתרתי ואריק שרון, שהיה אז ראש הממשלה, תמך. יחד העברנו את ההחלטה"

על הזהות היהודית שלנו כעם. מהסיבה הזאת, אני יוצא מחוזק מהביקור שלי בערבה, כיוון שבין השאר, אני מרגיש שהמתח שקיים בחברה הישראלית בין דתיים לחילוניים לא קיים כאן. אני מרגיש אופטימי. העשייה כאן ובמיוחד בפעילות של הצעירים, הן בעבודה והן בלימוד, היא עשייה מתוך אידיאולוגיה חזקה" ■

מה הכיוונים הבאים של הסוכנות בהנהגתך?

"בעבר, עם הקמת המדינה, האמינה מדינת ישראל שהיא תציל את יהדות העולם כיוון שמול יהודי העולם עומדת הברירה לעלות לארץ או להתבולל. מצד שני, העם היהודי בתפוצות האמין שהוא זה שמציל את מדינת ישראל, בהיותו בעל השפעה, מגן מבחוץ על מדינת ישראל. היום הפרדיגמה השתנתה לגמרי. יהודים שהרגישו שהם צריכים להציל את מדינת ישראל, מגלים שלא ברור אם יצליחו להציל את עצמם. הבעיה הכי גדולה היא התבוללות וכאשר יהדות העולם מחפשת דרך להתגבר על ההתבוללות, הדבר הראשון הוא לפחות לשלוח יהודים לחוויה קצרה בישראל".

האם יהודי התפוצות רואים היום שמדינת ישראל היא כלי לחיזוק הזהות שלהם עצמם?

"בהחלט. הם לא מתכננים שהילדים שלהם יעלו ארצה, אלא רק רוצים שהילדים והנכדים שלהם לא יתבוללו. לכן, הסוכנות חייבת

מהו כנס "לימוד ערבה"?

"לימוד ערבה" מיסודו של ארגון לימוד העולמי פועל ב-40 קהילות ויותר ברחבי העולם. הארגון מאפשר גישה פלורליסטית ומגוונת לארון הספרים היהודי. בכנס לימוד ערבה, הנערך אחת לשנה בחודש פברואר, מתקיים מפגש בין אנשים ממגזרים שונים מכל רחבי הארץ במטרה לשמוע, לדון ולשלב תוכן יהודי וישראלי בחייהם. דיונים אלה נערכים תוך בחינת הרלוונטיות של התוכן היהודי הנלמד להוויה הישראלית ושמירה על רב גונית והבעת עמדות מכל גוני הקשת. מאחורי הפרויקט פועל צוות שלם של מתנדבות מהערבה, הנתמך על ידי מתנ"ס ערבה והמועצה האזורית. כנס לימוד ערבה, מתקיים בחסות שותפות "ביחד ערבה תיכונה-אוסטרליה" של הסוכנות היהודית. בכנס השתתפו כ-400 איש אשר לקחו חלק בהרצאות ובסדנאות שהעבירו שהעבירו אביגדור שנאן, אפרים סידון, דני קרמן, גדעון לוי, אהוד בנאי, רון בן ישי, בני לאו, יאיר גרבוז וגיורא איילנד. בערב הכנס הופיע הזמר והפסנתרן שלומי שבן שאירח את הרב הפייטן דוד מנחם.

נראה שהתפקיד בסוכנות ממלא אותך לא פחות מתפקידים שמילאת בממשלה?

ושתי בירוקרטיות, יהודית וישראלית, אבל העשייה כל כך טהורה, כל כך אידיאליסטית. זה לא כמו בממשלה, שם בשביל להתעסק עם משהו שאתה אוהב אתה חייב לעשות אלף פשרות בדברים שאתה לא מסכים איתם".

היו שמועות בדבר הצטרפותך למרוץ הנשיאות?

"השמועות נכונות כי יש עיתונאים ששואלים את השאלות ושואלים את נתניהו שחושב שזה רעיון יפה. אבל אני אומר שהסיכוי שזה יקרה הוא אפס. אנשים לא מבינים, התפקיד של הנשיא הוא מעל לפוליטיקה, אבל תהליך הבחירה הוא הכי פוליטי שיש. 120 חברי כנסת בהצבעה חשאית זה אומר שאתה צריך להיות שם ולסגור דילים ולעבוד שנים כדי שזה יקרה. ראיתי מה עשו פרס, קצב ורובי ריבלין. צריך פשוט להיות בתוך העולם הזה ולעבוד יום ולילה, ואני אומר לך - לא בשביל זה עזבתי את הפוליטיקה. תמיד נחמד לחשוב שיש אנשים שחושבים שזה רעיון טוב, אבל אין סיכוי שזה יכול לקרות".

דרך האסלות הריקות הצלחנו לתקשר ביננו. במהלך תשע שנים בבתי הסוהר ותשע שנים בממשלות ישראל - הטקס הכי מרגש שהיה לי בחיים היה אותו טקס בבית הסוהר בסיביר לפני 30 שנה".

אידיאולוגיה

לאחר שהיה מועמדו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, נבחר שרנסקי, ב-2009 ליושב ראש הסוכנות היהודית, תפקיד שמדיר שינה מעיניו. "אנחנו שולחים שליחים לעבוד עם אוכלוסיות דוברות עברית בקהילות השונות בחו"ל, גם באוסטרליה", הוא אומר. "אחת הטרגדיות הגדולות שיש לנו עכשיו זה שיש יותר מ-700,000 ישראלים שחיים בחו"ל והילדים שלהם מתבוללים יותר מהר מהדור של הילדים דוברי האנגלית".

שרנסקי תולה את התהליך הזה בחוסר הקשר של הישראלים לשעבר עם הקהילה היהודית המקומית וכיוון שהמוסדות מישראל נרתעים ליצור עימם קשר. "הסוכנות שינתה את המדיניות שלה ועובדת עם הישראלים כמו עם כל יהודי שחי בתפוצות", הוא מספר. "נתקלנו בהרבה התנגדות לכך מהממשלה, שהאמינה שצריך להיות מסר אחד לאותם ישראלים - תחזרו ארצה. ואני אומר, הילדים שלהם, כבר דור שני, לא קשורים למאבקים הזה וההתבוללות שלהם היא בעיה של כולנו".

נראה שהתפקיד בסוכנות ממלא אותך לא פחות מתפקידים שמילאת בממשלה?

"לפני חמש שנים נתניהו רצה שאמשיך איתו, אבל אני לא רציתי. אמרתי לו שתשע שנים מספיקות לי. אחר כך הוא הקים את הממשלה ושוב שאל אותי אם אצטרף. אמרתי לו: 'תראה, הייתי בארבע ממשלות שונות ופעמיים התפטרתי'. כששאל אותי מה אני רוצה לעשות ענית - 'להיות יו"ר הסוכנות היהודית'".

מה הייתה התגובה שלו?

"הוא כמעט נפל מהכיסא. הרי יו"ר הסוכנות תמיד רוצה להיות בכנסת ובממשלה. ואני אמרתי שהקשר בין העם היהודי למדינת ישראל זה החיים שלי. העברתי הרבה ביקורת על הסוכנות היהודית במהלך החיים שלי, אבל אני יודע כמה היא חשובה לעם ישראל ולמדינת ישראל. אני בתפקיד כבר שנה חמישית ולא חשבתי על התפטרות אפילו יום אחד. היו הרבה בעיות, בעיות תקציב

לנו שורשים משותפים. התברר לי שכל היהודים, שמדברים שפות שונות ומסבירים את הזהות שלהם בצורה שונה - הם בעצם עם אחד. הבנתי שיש לי את מדינת ישראל, מדינה ששולחת מטוס לאוגנדה כדי לבצע את מבצע אנטבה. בכל השנים שהייתי בכלא ושמעתי מטוס בשמי סיביר, ידעתי שיום יבוא וישראל תשלח מטוס בשבילי. הבנתי שבלי זהות אני יכול רק לשרוד, אבל כשיש מאחורי היסטוריה, עם ומדינה - יש לי את הכוח להילחם עבור מה שחשוב לי".

חיית חיים כפולים?

"באותו זמן כבר לא. החופש האמיתי הוא כשאתה מתחיל להגיד בקול את מה שאתה מאמין בו ויש לך את הכוח הפנימי להילחם על החופש שלך. אז פיטרו אותי מהעבודה, חברים ביקשו שאמחק את שמם מספר הטלפונים שלי. התחילו חיפושים בבית. זה נשמע מצב רע אבל בעצם אז התחיל החופש שלי".

"לסוכנות היום חסרים משאבים, החטיבה להתיישבות שהיא חלק מההסתדרות הציונית מקבלת כספי ממשלה והיא זו שמטפלת בנושא ההתיישבות. הסוכנות היום מתעסקת בחיזוק הזהות היהודית"

אבל החופש הרוחני גבה ממך מאסר פיזי. ביולי 1978 הרשיע אותך בית המשפט בבגידה, בריגול למען ארצות הברית, בהסתה ובתעמולה אנטי-סובייטית. נגזרו עליך 13 שנות מאסר. רק לאחר שישבת במאסר תשע שנים, שוחררת לבסוף. מה זכור לך מאותה תקופה?

"אני זוכר את חגיגות יום העצמאות בבית הסוהר. ישבתי לבד. יום אחד התברר שבתא הסמוך נמצא יוסף מנדלביץ, גם הוא היה אסיר ציון. לפי החישובים שלו, באותו יום חל ערב יום הזיכרון ולמחרת, יום העצמאות. באותו הערב עמדנו כל אחד בתאו דקת דומיה לזכר חללי צה"ל. למחרת בבוקר, בזמן חילופי המשמרות של השומרים, כל אחד מאתנו קפץ על האסלה, הוציא את המים ונאם נאומים מרגשים בעברית על מדינת ישראל ועל כך שיבוא יום ונחוגג את יום העצמאות בירושלים.

לא ציג סוכו

נועה בן-שמחון

כבר בילדותה
חלמה שחף מיכאלי
ממושב חצבה להיות
שחקנית. אחרי
שנים של לימודי
מחול במתנ"ס
ערבה, עבודה
בקרקס בכפר
יהושע ולימודים
בבית ספר מיוחד לאומנויות
התיאטרון בכפר קטן בשוויץ
האיטלקית, נראה
שסוף-סוף
זה קורה
לה

ה כל התחיל בעצה של קוסם צרפתי. "קצת אחרי גיל 23, החלטתי לקחת את עצמי בידיים ולהתחיל ללמוד", מכריזה שחף מיכאלי ועל פניה עולה חיוך. "זה קרה אחרי שהתייעצתי עם קוסם צרפתי שעבד איתי בקרקס בכפר יהושע. בזכותו החלטתי לגשת לאודישנים של בית הספר לתיאטרון בשוויץ האיטלקית".

בית הספר לתיאטרון על שם דימיטרי (Scuola Teatro Dimitri), אחד מהמוסדות הייחודיים ללימודי משחק באירופה, הוא רק תחנה נוספת בדרכה המופלאה של מיכאלי, היום בת 27, שמופיעה בשנים האחרונות עם קבוצות משחק שונות בערי אירופה. לפני שפנתה ללימודים אקדמיים בחו"ל, למדה במשך שנתיים בבית הספר לקרקס בכפר יהושע. "מדובר בקהילה של אנשים שלומדים ומלמדים קרקס, אבל גם חיים ביחד ומעלים ביחד הופעות", היא מספרת. "עם הידע שהיה לי, מהר מאוד יכולתי לעזור בשיעורים ובסדנאות שונות. לקרקס בכפר יהושע יש נטייה להיות קרקס סוציאלי ועבדנו עם אוכלוסיות מגוונות, כמו ילדים יהודים וערבים ואנשים עם נכויות".

"בשלב מסוים פנה אלי מנהל הקרקס, דיויד ברי, אוסטרלי שחי בארץ מזה עשרים שנה", ממשיכה מיכאלי. "הוא אמר לי שאם אני רוצה לפתח את ההכשרה שלי בתחום, אני צריכה ללמוד. האמת שזה הסתדר לי עם הבטחה שלי לעצמי מגיל 18, אז החלטתי שעד גיל 23 אלמד משהו. בתקופה ההיא הרגשתי שהגיע הזמן לקחת את עצמי בידיים. מצד אחד הבנתי שאני הכי אוהבת את הליצנות. מצד שני היה לי ניסיון די עשיר במחול והחלום שלי היה בכלל להיות שחקנית".

אז מה עושים?

"הייתי קצת מבולבלת. לא ידעתי איזה בית ספר אני בעצם צריכה לחפש, בית ספר למחול? בית ספר לקרקס? בית ספר לתיאטרון? ידעתי שיש בתי ספר לקרקס באוסטרליה ובארצות הברית, אבל זה נראה לי רחוק. יום אחד פניתי לחבר צרפתי שעבד איתי בקרקס. שאלתי אותו אם הוא מכיר בית ספר קרוב יותר לישראל שיכול להתאים לי. הוא שלח אותי לשוויץ".

ללמוד אותיות

גם אחרי כמעט חמש שנים מחוץ לגבולות

ישראל, מיכאלי עדיין מגדירה את עצמה ילדת מושב. מיכאלי, בת חצבה, היא הצעירה מבין שלוש בנותיהן של דובה ודני מיכאלי. הרומן שלה עם הבמה, היא מספרת, החל כבר בכיתה ה' כשהחלה ללמוד מחול במסגרת החוגים המוצעים במתנ"ס ערבה. עד כיתה י"א הספיקה ללמוד מגוון סגנונות ריקוד עם מורות למחול מהערבה: "ג'אז עם מייקלי", היא מונה, "בלט קלסי עם מיכל עדיקא, מחול מודרני ויוגה עם ראומה דגאי, מחול וקומפוזיציה עם ריבי רוזנברג ודרמה עם אביבה פז. במהלך אותן שנים רקדתי חמישה ימים בשבוע, לא פחות מ-15 שעות שבועיות".

בגיל 18 עברה להתגורר בירושלים, שם התנסתה מיכאלי לראשונה במסגרת להקת המחול ורטיגו במחול מסוג "קונטקט אימפרוביזציה", שהוא למעשה טכניקת מחול משנות ה-70 המשלבת אתור בתנועה ובמגע. לאחר שקיבלה הודעה על ביטול גיוסה לצה"ל החליטה לצאת לטיול ממושך בחו"ל. במשך שנתיים טיילה במקסיקו, ארצות הברית וספרד. כשחזרה מהטיול, עברה להתגורר בתל אביב וחפשה מסגרת שבה תוכל לשחק ולרקוד.

"ההורים אמרו: 'את צריכה ללכת לעשות את האודישנים, אם יקבלו אותך ותצליחי, מצוין, אז תמשיכי ואנחנו נתמוך בך. אם לא, אנחנו נתמוך בך כשתחפשי לך דרך אחרת'"

אבל העיר הגדולה אכזבה. "לא מצאתי את המקום שיפיר אותי מבחינה יצירתית, היה לי בלגן וצפוף בתל-אביב", היא מתוודה. "הסתדרתי מעולה מבחינת עבודה ודירה, אבל יש כל כך הרבה שפע והמון אנשים, וזה לא 'עבד' לי. נזכרתי שכמה שנים קודם לכן מישוהו דיבר איתי על בית הספר לקרקס בכפר יהושע, ומתל אביב המשכתי לשם".

כאמור, הקרקס בכפר יהושע היה תחנה שממנה יצאה ללימודים בשוויץ, לימודים שדרשו אודישנים, אליהם ניגשה מיכאלי ברגשות מעורבים. זמן קצר לפני כן, נכשלה באודישנים לבית ספר לקרקס בהולנד. "ניסיתי להתקבל לבית ספר בהולנד", היא אומרת, "עשיתי שם אודישן ולא קיבלו אותי. מן הסתם

הרמה שלי בתחום הקרקס אז לא הייתה מספקת והם ציפו שאציג התמחות ספציפית שבה אני מעונינת להשקיע בשנות הלימודים במוסד. בדיעבד, אני שמחה שלא קיבלו אותי כי להתמקצע רק בדיסציפלינה אחת, בין אם זה טרפז, טרמפולינה או כדורי ג'אלינג, חלק מהאביזרים וההתמחויות המקובלות בתחום הקרקס, זה מהלך שסוגר לך את האפשרויות".

בבית בחצבה תמכו כל הזמן. "כשרציתי לנסוע לאודישנים, הייתי זקוקה מאוד לתמיכה של ההורים והמשפחה, גם מבחינה נפשית וגם כלכלית. ההורים שלי אמרו לי: 'תשמעי, אנחנו לא מומחים באמנות, אנחנו לא יודעים אם את טובה או לא. אנחנו גם לא יכולים להגיד לך, לכן על זה את מצוינת או תוותר כי אין סיכוי'. ההורים אמרו: 'את צריכה ללכת לעשות את האודישנים, אם יקבלו אותך ותצליחי, מצוין, אז תמשיכי ואנחנו נתמוך בך. אם לא, אנחנו נתמוך בך כשתחפשי לך דרך אחרת'. אני חושבת שזו התשובה הכי נכונה שהורים יכולים להגיד לילד שלהם".

מיכאלי עברה את האודישנים, ומכאן למעשה עברו חייה מפנה דרמטי. "את השנה הראשונה בבית הספר מתחילים 25 תלמידים שעברו את האודישנים", היא מסבירה. "שלושת החודשים הראשונים של השנה הראשונה, הם בעצם תקופת ניסיון שבה לומדים להכיר את בית הספר והצוות לומד להכיר אותנו. אחרי שלושה חודשים מתקיימת פרזנטציה שבסופה מתבצעת סוג של סלקציה נוספת וחותרים חצי. בסופו של דבר נשארים עם קבוצה של עד 14 תלמידים. בשנה שלי נשארו עשרה".

בית הספר לתיאטרון על שם דימיטרי הוא בית ספר קטן בכפר וורשיו (Verscio) בשוויץ האיטלקית. "את בית הספר הקימו לפני כארבעים שנה ליצן שוויצרי מפורסם בשם דימיטרי, יחד עם ריכארד וובר, פנטומימאי צ'כי מפראג", מספרת מיכאלי. "דימיטרי היה אחראי עם כמה ליצנים נוספים מדורו על המעבר של הליצנים, שעד אז היו קיימים רק בקרקס לתיאטרון, למקום קטן יותר שהאינטראקציה בו שונה. הם אפשרו להעלות מופעים שלמים של ליצנות, בשונה מקטעי הקישור שהיו מקובלים עד אז במופעי קרקס".

בית הספר שבראשית דרכו היה בית ספר פרטי, הוכר לפני כעשור כבית ספר

אוניברסיטאי בשוויץ האיטלקית. "אין הרבה בתי ספר בעולם שמעניקים תואר אקדמאי על תיאטרון פיזי", מסבירה מיכאלי, "וגם נורא קשה להגדיר מהו תיאטרון פיזי. למדתי שם שיעורי מחול מסוגים שונים, מבלט קלסי ועד מחול אפריקאי, אפילו את סגנון ה"גאגא" של אוהד נהרין מלמדים שם. למדנו אימפרוביזציה של התיאטרון ותיאוריה. למדתי אקרובטיקה מכל מיני סוגים, פנטומימה, קצב, פיתוח קול ושירה. עבדתי קשה".

כל התלמידים בבית הספר חייבים להיות בעלי ידע בסיסי בתיאוריה של המוזיקה ולנגן על כלי נגינה. "אני הייתי כמעט התלמידה היחידה שלא ידעה לנגן על שום כלי נגינה", מודה מיכאלי. "באירופה זה דבר מאוד בסיסי שכל ילד לומד לנגן לפחות שנתיים על כלי נגינה כלשהו, כגון כינור, צ'לו, פסנתר, חליל או אקורדיון. בסופו של דבר לקחתי לידיים את הקונטרה בס ובמופעים מסוימים שבהם היינו צריכים קונטרה בס, אני ניגנתי".

איך מלמד בית הספר את שלל המקצועות באופן פרקטי?

"בית הספר עובד בשיטה של 'בלוקים', בכל 'בלוק' לומדים תחום אחר. למשל יש בלוק של טרגדיה יוונית, אז לומדים טרגדיות יווניות במשך חודש ובסוף מעלים פרזנטציה. אחר

כך ממשיכים לבלוק הבא. יש בלוק של תיפוף וריקוד אפריקאי ובסופו מעלים ריקוד, וכך ממשיכים הלאה. הלימודים בבית הספר נמשכים שלוש שנים כאשר כבר בסוף השנה השנייה מעלים מופע שבו לכל תלמיד יש כמה

"למדתי שיעורי מחול מסוגים שונים, מבלט קלסי ועד מחול אפריקאי. למדנו אימפרוביזציה, תיאוריה, אקרובטיקה, פנטומימה, קצב, פיתוח קול ושירה. עבדתי קשה"

קטעים ויוצאים לסיבוב הופעות. בסיום השנה השלישית מעלים התלמידים מופע קבוצתי שגם איתו יוצאים לסיבוב הופעות. הופעת סיום שנה או סיום התואר היא בעצם יצירה. זה כמו ללמוד אותיות, ואז ללמוד לחבר את האותיות למילים ואת המילים למשפט. למדתי אקרובטיקה ולמדתי מחול ועכשיו אני צריכה לשלב את שניהם ליצירה אחת - למשפט, שיוכל גם להביע וגם להגיד משהו לקהל".

אהבה שנאה

בית הספר לתיאטרון על שם דימיטרי, הוא בית

ספר מפורסם מאוד בשוויץ ובגרמניה. מגיעים אליו ערב רב של תלמידים ממדינות רבות כגון שוויץ, גרמניה, איטליה, צרפת, ספרד, הולנד, ארצות הברית, ואפילו קולומביה. "אני הייתי הישראלית היחידה בבית הספר כשלמדתי שם. בשנה הראשונה היה לי ממש קשה. הלימודים מתקיימים באיטלקית ועד סוף השנה הראשונה אמנם דיברתי איטלקית ברמה ממש טובה, אבל לכולם מסביבי היה קל מאוד לתקשר זה עם זה".

"את נמצאת לבד במקום מרוחק", היא מוסיפה, "בארץ עם מנטליות שונה לגמרי, בכפר קטן. אמנם הכפר לא הרבה יותר גדול מהמקום שגדלתי בו, אבל שונה. אם חצבה מוקפת נוף מישורי שטוח, צהוב ויבש, שם רואים מהחלון הרים על גבי הרים והכל ירוק-ירוק ולח, מאוד לח. האקלים שם הוא סובטרופי, ויורד שם המון גשם. לפעמים יורד גשם שבועיים ברצף. הייתי משתגעת. אבל בימים אחרים, שקצת יותר חם, אפשר לצאת לטיול רגלי, להגיע לנהר, שהוא לא ואדי שעוברים בו טרקטורים, אלא באמת נהר שזורמים בו הרבה מים. אז הייתי באמת מאוד מבסוטיית. זה סוג של גן עדן".

יחס התושבים המקומיים לבית הספר מורכב "יחס של אהבה שנאה", מגדירה זאת מיכאלי. "כשפתחו את בית הספר, הוא היה בית ספר

מיכאלי על הבמה. "אין הרבה בתי ספר בעולם שמעניקים תואר אקדמאי על תיאטרון פיזי"

פרטי, התקבלו אליו רק אנשים שהיה להם הרבה מאוד כסף. כל מיני אמנים משוגעים עם הרבה כסף. אנשים היו מסתובבים ערומים ברחובות ונוסעים על חד אופן, מנגנים בחצוצרה באמצע הלילה או הולכים עם חצאית טוטו ונחש על הצוואר לבית הספר. דברים באמת הזויים".

לאנשי הכפר לא היה קל לקבל את זה. והיום?

"גם היום יש ימים שהלימודים נמשכים משמונה בבוקר עד עשר בלילה. אין אינטראקציה גדולה עם אנשי הכפר כי מתעסקים יותר בחזרות ואימונים. רוב הזמן אנחנו נמצאים בתוך כותלי בית הספר. אבל היום אנשי הכפר מתייחסים יותר בסובלנות כלפי בית הספר כי הם רואים את הפירות, את ההופעות האיכותיות והאנשים האיכותיים שמגיעים אליו".

בסיום הלימודים לאן פונים התלמידים, לקרקס או לתיאטרון?

"במהלך הלימודים וגם אחריהם את כל הזמן חושבת מה השלב הבא. בזכות זה שהלימודים כל כך מגוונים, כל אחד יכול לבחור משהו אחר. יש כאלה שמצטרפים לקרקס כדי להיות ליצנים, אחרים ללהקות מחול כדי לרקוד. יש אנשים שהולכים לפרויקטים עצמאיים, שם יש יותר סיכוי לקחת את זה לכיוון שלמדת ויש כאלה שהולכים לעשות תיאטרון רגיל, קלסי, כמו 'הבימה'. אבל גם אלה שבוחרים בתיאטרון הקלסי מגיעים כשחקנים שיש להם המון ידע פיזי, שיכולים לעשות גם מחזות זמר, כי הם למדו פיתוח קול, שירה ונגינה".

"אנשים היו מסתובבים ערומים ברחובות ונוסעים על חד אופן, מנגנים בחצוצרה באמצע הלילה או הולכים עם חצאית טוטו ונחש על הצוואר"

אתם, מחזור התלמידים שלמד איתך, שמר על עצמו כקבוצה שמעלה יחד מופעים?

"כן. מופע סיום התואר שלנו המבוסס על סיפור קצר של דויסטויבסקי - "בובוק", זכה בכמה פרסים בפסטיבלים שונים, מה שנתן לנו דחיפה להישאר מאוחדים כקבוצה ולצאת

מיכאלי בצילומים לקראת מסע ההופעות של ההצגה "בובוק". צילום: אנה באוש

כמו בהריון

בתקופה האחרונה ביקרה שחף בישראל. שלא כביקורים הקודמים שבהם העבירה סדנאות וקייטנות קרקס ותיאטרון, בין השאר לילדי מושב חצבה, הביקור הנוכחי בארץ נמשך כחודשיים ומטרתו העיקרית הייתה לבלות בחברת המשפחה. "אני מתגעגעת לפשטות של הדברים בארץ הקטנה שלנו", היא אומרת. "בסופו של דבר אני הכי מתגעגעת למשפחה ולאנשים הקרובים לי ולפעמים כל מה שמתחשק לי הוא לעלות על אוטובוס ולהיפגש איתם. בלי טיסות ודרכונים".

בסוף פברואר, היא כבר חזרה לוורשינו. "אני חוזרת לכפר, למקום שלבית הספר, כי מבחינתי זה כמו לחזור הביתה למשפחה", היא אומרת. "מצוות של 30 מורים תמיד יש מורה שהתחברת אליו יותר ומישהו שאכפת לו ממך. גם אם התלמידים מתחלפים, תמיד תמצאי בכפר תלמידים שחוזרים כדי ללמוד לתואר שני או סתם לבקר. תמיד יש בכפר פרצופים מוכרים ותחושה של משפחה".

מה הפרויקט הבא?

"הפרויקט הבא שמור עדין בסוד, לא מגלים לפני שזה ממש קורה, כמו בהריון" ■

מישהו לרוץ איתו

נועה בן-שמחון

ביחידים, בזוגות או בקבוצות, יותר ויותר מתושבי הערבה יוצאים לרוץ. תופעה שתופסת תאוצה

צילום: רונן טופלברג

א" חרי שחציתי את קו גיל ה-40, החלטתי שהגיע הזמן שאתחיל לזוז", מספרת מעין קטרון ממושב עידן. "ריצה לא הייתה הכיוון שחשבתי עליו מיד, אבל כיוון שפתחו קבוצת ריצה במושב, חשבתי לעצמי שאולי כדאי לנסות. מסתבר שהייתי צריכה את הקבוצה, כיוון שבאותה תקופה יכולת ההתמודד שלי שאפה לאפס. הנטייה שלי הייתה תמיד להעדיף רביצה מול הטלוויזיה, או כל תירוץ אחר שאפשר לחשוב עליו. רק לא לרוץ. היום, בזכות הקבוצה, גם אם אני מפסידה אימון, אני יכולה למצוא את עצמי יוצאת לריצה לבד ומשלימה את מה שהפסדתי".

בקבוצה, אמרה לי: 'את חייבת'. גליה היא חברה אז לא הייתה לי אפשרות לסרב. לא האמנתי שאצליח לרוץ, לא רצתי אף פעם, לא אהבתי את זה ואני לא בטוחה שגם היום אני באמת אוהבת את זה. אבל אני אוהבת את התחושה שאחרי הריצה. בזה אין ספק".

מעין קטרון, עידן: "יכולת ההתמודד שלי שאפה לאפס. היום בזכות הקבוצה, אני כבר יכולה למצוא את עצמי יוצאת לריצה לבד"

קטרון ואורן הן רק שתיים מעשרות נשים בערבה המשתתפות בקבוצות ריצה, תופעה שהולכת ותופסת תאוצה. לפחות שתי קבוצות ריצה רשמיות פועלות היום בערבה - בעידן ובעין-יהב. שתי הקבוצות הללו סגורות ולא

ניתן להצטרף אליהן בשלב זה, אבל בימים אלה נפתחה קבוצת ריצה נוספת במושב חצבה בהנחייתה של סיגי עוז. בקבוצת הריצה מתאמנות נשים בנות 30-40 ואף יותר, הן מתאמנות פעמיים עד שלוש בשבוע. כל אימון נמשך כשעה.

קבוצות הריצה בעידן ובעין-יהב קמו זו לצד זו לפני כחצי שנה. את הקבוצה בעידן מאמנת רונן כהן מעידן, ואת הקבוצה בעין-יהב מאמנת יחד חן קליין וגליה זיו-קרוק מעין-יהב. זה לא במקרה. שלושת המאמנים יצאו יחד לפני כשנה לקורס מאמני טריאתלון. כשסיימו את הקורס פתחו גם קבוצות ריצה וגם חוג טריאתלון לילדים במתנ"ס ערבה.

"יום אחד קיבלתי פנייה מנשים שרוצות לארגן קבוצת ריצה ושהשם שלי עלה כמישהו שיכול להוביל את הקבוצה כמאמן", נזכר כהן. "החלטתי ללכת על זה. כשהן התחילו,

קבוצה של נשים, חלקן אחרי לידה, חלקן מבוגרות יותר, הן רצו בקושי דקה ואחר כך הלכו חמש דקות. היום הן כבר רצות עשרה קילומטר ואפילו יותר. הן אפילו השתתפו כבר בשני מרוצים".

להישאר בחיים

מתוך שיחות עם הרצות עולה שהריצה היחידנית שלא כריצה המשותפת מפתחת תחושת מחויבות גדולה יותר. "בהתחלה גליה וחוץ הדריכו אותנו איך לעשות את זה ולהישאר בחיים", מציינת אורן, "היום ההדרכה כבר פחות משמעותית והמטרה היא בעיקר לשמור על כוחות. בסופו של דבר, אנחנו צריכות את הקבוצה כי היא יוצרת מחויבות. כיוון שאני לא משוגעת לדבר, אני צריכה להיות מחויבת למישהו. יש לנו קבוצה ב'וואטסאפ' ושם שואלים 'מי באה לריצה?'. ברגע שאני עונה 'אני', אני כבר לא יכולה לחזור ב".

הקבוצה מסייעת גם להתגבר על החשש מפני הקשיים הצפויים בדרך. "בהתחלה, הריצה קצת הפחידה אותי", מודה קטרון, "במיוחד כשרונן מיד בא והציב יעדים. הוא אמר לנו שתוך כמה חודשים הוא רוצה שנירשם למרוץ של חמישה קילומטר. זה נשמע לי אז קצת הזוי. היום אנחנו כבר רצות מרחקים כאלה. זה בסדר. לא אגיד שזה קל, אבל זה זורם".

ההצלחה כמובן, מגיעה אחרי אימונים קשים ומתמשכים. אחד מהמרוצים האחרונים שהשתתפו בו הקבוצות היה מרוץ הערבה על שם יוני פרידמן ז"ל, שהתקיים בראשית

חודש פברואר. שתי הקבוצות צלחו בקלות מסלול של עשרה קילומטר. חלק מהבנות מעידן רצו קודם לכן מרחק זהה במרוץ אילת והקבוצה מעין-יהב כבר הספיקה להשתתף מאז במרוץ נוסף, מרוץ סמסונג תל אביב, שהתקיים בסוף פברואר".

הן אינן עוזרות. בימים אלה קבוצת הרצות מעידן מתכננת להשתתף במרוץ 'מים אל י-ם', מרוץ מתל-אביב לירושלים שיתקיים בחודש אפריל. "מרוץ 'מים אל י-ם' הוא מרוץ שמתנהל במתכונת של מרוץ שליחים", מסבירה קטרון. "רצים בקבוצות קטנות, כאשר כל קבוצה רצה כתשעה קילומטר ומתחלפת שוב אחרי תשעה קילומטר. כלומר, כל קבוצה רצה פעמיים מרחק של תשעה קילומטר. בהתחלה רונן אמר שזה מרוץ מירושלים לתל אביב, אז זה נשמע עוד ריאלי, כיוון שמדובר בירידה.

רונן כהן, מאמן: "כשהן התחילו, הן רצו בקושי דקה ואחר כך הלכו חמש דקות. היום הן כבר רצות עשרה קילומטר ואפילו יותר"

אבל עכשיו הוא תיקן ואמר שזה מתל-אביב לירושלים. כלומר, עלייה. אז חטפתי קצת רגליים קרות. נראה איך זה ילך".

גן עדן

כהן, קליין וזיו-קרוק לא מסתפקים בהדרכת נשים בלבד. המטרה הראשונה שהובילה אותם

צילום: יוחאי עמר

קבוצת הריצה של מושב עידן עם המאמן, רונן כהן.

מרוץ ערבה ע"ש יוני פרידמן ז"ל

בראשית פברואר 2014 התקיים זו השנה השישית "מרוץ יוני" לזכרו של יוני פרידמן ז"ל בן מושב צופר, לוחם פלס"ר 7 שהוכנע על-ידי מחלת הסרטן. לפני כשש שנים, כחלק מהנצחתו של יוני, החליטה משפחתו לקיים את "מרוץ יוני" ולהנציח את אהבתו של יוני הן לערבה ולנופייה, הן לספורט, לעשייה, לתחרות ולשאיפה להגיע הכי גבוה שאפשר. לפני כשנה הפך מרוץ יוני למרוץ ארצי והשנה השתתפו בו למעלה מאלף רצים מהערבה ומכל רחבי הארץ. משפחת פרידמן מקווה שקהילת הערבה תמשיך לקחת חלק באירוע גם בשנים הבאות ובכך תשמור את זכרו של יוני.

לצאת לקורס מדריכי הטריאתלון הייתה הקמת קבוצת טריאתלון ילדים בערבה. במהלך האימונים האישיים של כהן, שהשתתף במספר תחרויות טריאתלון ואיש הברזל, הוא נחשף לקבוצות ילדים שהתאמנו לטריאתלון. "נורא התלהבתי מזה, אפילו קינאתי בהם", הוא אומר. "קינאתי באפשרות שיש לאותם ילדים לעשות את הפעילות הזו בשעות אחר הצהריים, מעבר לשעות הלימודים. גם ההורים שם היו מעורבים בעניין וזה ריתק אותי. היה לי כיף לראות את זה. נורא רציתי שגם אצלנו יהיה דבר כזה".

במשך שלוש שנים ניסה כהן, יחד עם יוסי לין, אחראי על תחום הספורט במתנ"ס, להביא לערבה מדריך, אבל העלות הייתה גבוהה מדי. "זה נראה כמו משימה בלתי אפשרית", הוא אומר, "ואז אשתי העלתה את הרעיון שנצא לעשות קורס מדריכי טריאתלון. אני כל כך רוצה לראות כאן קבוצות של ילדים שרצות ורוכבות על אופניים. זה החלום שלי. זה מראה בעיני על בריאות של מקום והערבה היא גן עדן לענפי הספורט הללו. זה המקום האולטימטיבי".

אולטימטיבי גם בקיץ?

"בקיץ, כשמאוד חם, אפשר להוריד את העומס של הריצה או הרכיבה ולשים את הדגש

צילום: פרדי נפתלי

עשינו עסק הבא בתור הוא סוס

בחוות הרכיבה של גלי
אסא, גיל הרוכבים: מבני
שלוש עד צעירים לפני גיוס

טיפול בסוסים וניקיון האורוות. "בעבר היו הסוסים מופרדים זה מזה באורוות ועבודת התחזוקה הייתה גוזלת זמן רב, היום שינינו את צורת האחזקה לגמרי. כל הסוסים משוחררים יחד בגדרה גדולה, מסתובבים כל היום כעדר. הסוסים שמחים ורגועים ועבודת התחזוקה באורוות קלה הרבה יותר". בשעות אחר הצהריים מתחילים החוגים. שיעורי רכיבה ספורטיביים ושיעורי רכיבה טיפוליים מתקיימים מ-15:00 ועד 19:00. גיל הרוכבים נע מבני שלוש ועד צעירים לפני גיוס.

רגע שיא

"הרגעים המדהימים ביותר הם כאשר אחת הסוסות ממליטה סייח קטן וחמוד וכל ילדי החווה מגיעים להתרגש יחד איתנו".

שאיפות לעתיד

"להמשיך לגדל סוסים חמודים שמאפשרים לגדל דור צעיר של רוכבים טובים ואוהבי סוסים".

שם העסק: מרכז רכיבה עין-יהב.
התמחות: רכיבה טיפולית ורכיבה ספורטיבית.
ישוב: עין-יהב.
שנת הקמה: 2003.
ימי פעילות: כל השבוע.
טלפון לתאום: 052-3666660.

של גלי התבדתה. "קודם צריך היה לבנות מגרש רכיבה, לקנות חציר בכמות גדולה שתספיק לשנה שלמה, לקנות תערובת וציוד נוסף לתחזוק האורווה".

בסופו של דבר החווה הייתה מוכנה לפעולה. "כאשר פרסמתי שבית הספר לרכיבה נפתח לרכיבה טיפולית ולרכיבה ספורטיבית היו לי הרבה מאד חששות. לא ידעתי אם יהיה ביקוש לרכיבה, פחדתי שכל ההשקעה העצומה שעשינו תתברר כהימור לא מוצלח".

שלושה חודשים לאחר הפתיחה כבר לא היה מקום לתלמידים חדשים ונוצרה רשימת המתנה. אחרי חצי שנה צורפה מדריכת רכיבה נוספת כדי לעמוד בביקוש העצום. "חשבתי שזו התלהבות של התחלה ובקרוב הביקוש יירגע", היא מודה. "מהר מאד התברר שהביקוש רק הלך וגבר ובמשך כל שנות הפעילות של החווה ועד היום תמיד העסקתי מדריך נוסף ולעיתים גם יותר".

הצוות בחווה

נופר טל מלווה את החווה בכל שנות הפעילות. נופר, בת עין-יהב, חיה ונושמת סוסים כל חייה. גם נופר עברה הכשרה מקצועית ארוכה ומקיפה, וכיום מנהלת את בית הספר לרכיבה ואת הענף הטיפולי. "לנופר יש 'מגע קסם', טוענת גלי, "היא מזהה בדיוק רב מה הצרכים של כל רוכב ומטופל ומעניקה להם את הטיפול הטוב והמתקדם ביותר".

סדר היום

בבוקר מבצעים את העבודה השוטפת של

מי אנחנו?
גלי אסא, ילידת 1973, גדלה בראשון לציון. "מאז ומתמיד אהבתי בעלי-חיים", היא משתפת. למרות המגורים בעיר, החלה גלי לרכוב על סוסים בגיל צעיר בחווה שבפאתי העיר. "כבר בגיל עשר החיידק התמקם", היא אומרת. במהלך לימודיה לתואר ראשון באוניברסיטת בן-גוריון פגשה את יואב אסא. לבני הזוג ארבעה ילדים, שתי כלבות, חמש חתולות, שישה סוסים והרבה מאד תרנגולות.

מאיפה בא הרעיון?

לאחר סיום הלימודים התגוררו בני הזוג אסא במרכז הארץ. יואב עסק בהיי-טק וגלי הדריכה רכיבה בחווה באזור. "באותה תקופה עבדנו כמו משוגעים, בקושי ראינו את הילדים, ובקושי חסכנו כסף", מתארת גלי את המצב. בני הזוג החליטו שהם רוצים לגדל את ילדיהם בצורה אחרת, במקום אחר. "יואב הציע שנקנה משק בעין-יהב, וכעבור שנה נחתנו בערבה. יואב צלל בחזרה לחקלאות ואני התחלתי לתכנן את חוות-הסוסים שלי. היה לי ברור שחלום חיי עומד להתגשם ואני הולכת לפתוח בית ספר לרכיבה בחצר".

איך הכל התחיל?

ההתחלה, כמו כל ההתחלות, לא הייתה קלה. "בנינו אורוות במבנה הלול הישן בחצר ואז היה צריך להביא את הסוסים. התהליך היה מורכב, נסעתי למספר חוות רכיבה במרכז כדי לבחור סוסים מתאימים, קניתי את הסוסים וציוד לרכיבה, שילמתי הון עבור הובלת הסוסים לערבה וחשבתי שאפשר להתחיל". התקווה

הגוף צריך להיות בשיא. כל תחרות כזו היא נקודת שיא ביכולות שאנחנו רוצים להגיע".

מה היעד הבא?

"רוב התחרויות מתקיימות בקיץ. בחורף יש סוג של פגרה בתחום, אין כמעט תחרויות, נותנים מנוחה לגוף. כרגע, יש כמה תחרויות ילדים ואנחנו מחפשים את היעד הבא. יש תחרות בראשון לציון ובכפר סבא. בינתיים הספקנו להשתתף בתחרות שהתקיימה בינואר באילת, בתחרות "ישראלים" שהתקיימה במסגרת תחרות "ישראלן סמסונג 2014. נרשמו הישגים יפים לקבוצה שלנו: מתוך 26 משתתפים השגנו 8 מדליות".

איך הילדים מתמודדים עם התחרות?

"האווירה של התחרות היא חזקה. אני מאמין שיש משהו בהתמודדות הזו שיכול לעזור גם בהתמודדויות עם קשיים אחרים שהילדים חווים, אפילו מלחץ במבחנים. ההתרגשות הזו היא כמו עוד אנרגיה שצריך לדעת לנצל אותה באופן חיובי. היא נותנת לילדים משהו מעבר לספורט עצמו ומה שהספורט עושה לגוף. התהליך הוא הצבת יעדים והגעה אליהם. לדעת להכיר ולאבחן את הגוף שלך, לדעת את המגבלות שלך, להבין שאפשר לשאוף אבל לא תמיד הכל אפשרי".

צילום: פרדי נפתלי

ולבנות תכנית אימונים אישית לכל ילד, לפי יכולותיו. החוג מיועד לילדים מכתה ג' ועד כיתה ח'. כל התלמידים לומדים בחוג את לימוד המקצועות השונים בטריאתלון: ריצה, רכיבה על אופניים ושחייה. הקבוצות מחולקות לפי גילאים ג'-ה', ו'-ח'. ככל שעולים בכיתות האימונים רציניים יותר".

איך מכינים אותם לתחרויות?

"בתחילת השנה קובעים יעדים, מאתרים תחרויות שמתוכננות לשנה הקרובה ובוחרים שלוש תחרויות בפערים הגיוניים זה מזה.

רונן כהן, מאמן: "אני רוצה לראות כאן קבוצות של ילדים שרצות ורוכבות על אופניים. זה החלום שלי. זה מראה בעיני על בריאות של מקום והערבה היא גן עדן לענפי הספורט הללו. זה המקום האולטימטיבי"

כשאנחנו מתכננים את היעדים אנחנו משתפים גם את הילדים. אחר כך בונים תכנית, גם פיזית אבל גם מנטאלית. בונים את האימונים בהדרגה, עד שמגיעים לפיק שזו התחרות. שם

בברכה. בסך הכל, יש לנו 'מגרש' מדהים כאן, יש לנו שטחים ענקיים ויפים 'בטירוף' לרוץ וכבישים נקיים, שכל רוכב אופניים מקצועי ולא מקצועי רק חולם עליו. אני יוצא מהבית ומגיע כמעט עד למצפה רמון עם האופניים ואין לי כלום בדרך, אפילו אוטו אחד לא עובר אותי".

איך הצלחתם לגייס את הילדים לעניין?

"בקיץ אימנתי קבוצת ילדים מעידן שחייה ביחד עם עבריייה עמר. זאת הייתה קבוצה ענקית של 20 ילדים שהגיעו להתאמן פעמיים בשבוע, קבוצה מדהימה. דרך המפגש במים ילדים התחילו להכיר אותי. ילדים גם מתעניינים בפעילויות ספורטיביות באופן טבעי. כשאמרנו שאנחנו פותחים קבוצת ריצה הם פשוט הגיעו. זה אחד החוגים המבוקשים במתנ"ס. יש לנו 30 ילדים בשתי קבוצות. הילדים מגיעים בעיקר מעידן, חצבה ועין-יהב. משום מה, ככל שמדרימים מספר הילדים פוחת, אבל אין לי ספק שהמספרים יכפילו את עצמם".

אתה יכול לספר על אופי האימונים?

"הילדים מתאמנים פעמיים בשבוע, בשעות שאחרי הלימודים. כשהקבוצה הבוגרת קצת יותר תשתפשף, הייתי רוצה לעלות שלב

מורה דרך

עדי מטמון

חולות צבעוניים

נסיעה לאורך ציר מעלה עקרבים וטיול רגלי בנחל גוב מספקים טיול מהנה ברכב, המשלב קטעי הליכה קצרים ושכשוך מרענן בעין ירקעם לקינוח

מומלץ להצטייד בבקבוקים למילוי. חולות צבעוניים

טיול רגלי קצר בנחל גוב, נסיעה מאתגרת ברכב פרטי בכביש מעלה עקרבים, תצפית מהר אבנון אל המכתש הגדול, עצירה באתר החולות הצבעוניים, שכשוך בעין ירקעם וחזרה דרך מעלה אורון. עוד יום של טיול מהנה בערבה.

מסלול רכב: 61 ק"מ

מסלול הליכה: כ-3.5 ק"מ

תחילה וסיום המסלול: תחתית מעלה עקרבים

משך המסלול הרגלי: כשעתיים

דרגת קושי: קל עד בינוני

תיאור המסלול

טיולנו מתחיל בתחתית מעלה עקרבים. לשם נגיע בנסיעה מצומת חצבה על כביש 90 עד לפנייה מול מושב עידן מערבה אל כביש 227, לכיוון מעלה עקרבים. בתחתית המעלה נחנה את הרכב סמוך לשלט "מעלה עקרבים הרומי", ונתחיל ללכת בשביל המסומן בכחול. בנחל גוב נפנה במעלה הנחל לשביל המסומן בירוק. במפגש שבילים (ירוק שחור) נטפס עם השביל המסומן בשחור ובמפגש השבילים הבא, נפנה שמאלה לשביל המסומן בירוק. בעזרת סולמות ויתדות ברזל המצויים לאורך המסלול, נרד בנקיק העמוק של נחל גוב עד סופו. בסוף הירידה נפנה לשביל המסומן בכחול ואיתו נמשיך חזרה אל הרכב בדרך שבה הגענו.

לאחר טיול רגלי ניסע אל מישור ימין בכביש "מעלה עקרבים". הכביש צר ומפותל וניתן לראות ממנו נופים מרהיבים שבהם הטבע ממש נוגע בחלון המכונית. נמשיך בנסיעה לכיוון צפון מערב, עד המפגש עם כביש 206, אז נפנה שמאלה לכיוון מפעל אורון ולאחר נסיעה של כ-3 ק"מ לכיוון דרום מערב, נפנה לכביש 225. נמשיך על הכביש החוצה את המכתש הגדול - מכתש חתירה, עד השלט "מצפור אבנון", אז נפנה ימינה עם השלט וניסע בדרך עפר כ-2 ק"מ לתצפית מרהיבה אל נופי המכתש. בסיום התצפית נחזור חזרה

צילום: פרדי נפתלי

עם כביש 225 אל תחתית המכתש ונעצור באתר "החולות הצבעוניים". מומלץ להצטייד בבקבוקים יבשים למילוי.

מהחולות הצבעוניים נמשיך בנסיעה דרומה עד הצומת ונפנה ימינה. נחנה את הרכב במגרש החנייה הסמוך לשלט "עין ירקעם". נרד מהרכב ונלך בשביל המסומן בירוק, נרד במדרגות העתיקות החצובות בסלע ונגיע בזהירות אל גב המים. המקום מוצל ומתאים לפיקניק ולמנוחה בשעות החמות.

לאחר מנוחה קלה נחזור חזרה לרכב ונמשיך בנסיעה על כביש עוד כ-3 ק"מ ונפנה שמאלה לכיוון מפעלי צין. משם נמשיך בנסיעה ונרד את מעלה אורון, נפנה שמאלה לכיוון צפון מזרח בדרך הרחבה המסומנת בשחור. הדרך עוברת בין מחצבות ואתרי הכרייה של המפעל ומסתיימת לאחר כ-8 ק"מ בכביש 227, לא רחוק מתחתית מעלה עקרבים.

מומלץ לסיים את היום בסיור חקלאי בתחנת יאיר, ובביקור בגלריות אמנים בחצבה.

טיול נעים, עדי.

עדי מטמון חבר מושב עין-יהב, יליד מושב בלפוריה שבצפון יזרעאל. מטמון, שעוסק בהדרכה משנת 1994, החל את דרכו בבית ספר בביוטכנולוגיה ואיכות הסביבה, תואר שני בהנדסת איכות סביבה, תעודת מורה דרך בארץ עם התמחות בדרום הארץ ומלווה קבוצות בחו"ל - בעיקר בירדן.

נשוי לדליה (רבין) בת עין-יהב, יחד הם מגדלים שני בנים ושתי בנות ובנוסף פלפל, מלון ותמרים.

בני הזוג החליטו לרדת לעין-יהב מהצפון ב-1999, לאחר ששמעו על הגרלת משקים ביישוב ובשל הרצון לתת לילדיהם לחוות את הילדות, את אורח החיים ואת החינוך שאותו הם קיבלו בילדותם. מתחם האירוח שלהם "מטמון בערבה", הוקם מתוך רצון לפתוח חלון לתיירים מהארץ ומהעולם לדרך החיים המיוחדת במושב ולהכיר את החקלאות המתקדמת שבה הם עוסקים.

חי בערבה

רוני אוסטרייכר

צבי המדבר

שני מיני צבאים חיים בארץ-ישראל: צבי ישראלי בחבל הים-תיכוני, וצבי המדבר (Gazella dorcas), הנקרא אצלנו גם צבי הנגב, שחי מדרום וממזרח לקו גשם 150 מ"מ. ייתכן שצבי השיטים, אשר חי ליד יטבתה ונקרא גם צבי הערבה, הינו מין שלישי שנחשב כתת-מין של צבי ישראלי.

הצבאים בנגב ובערבה נפוצים בערוצי נחלים רחבים שבהם יש צמחייה מספקת לקיומם ובעיקר עצי שיטה. המשקל הממוצע של הזכרים הוא 16.5 קילוגרם, ושל הנקבות 15 קילוגרם. צבאי המדבר בישראל הם חלק מאוכלוסיית צבאים שחיה באזור הסהרו-ערבי, ממרוקו ועד ערב הסעודית. בספירת צבאים שערכה רשות הטבע והגנים ב-2013 בנגב ובערבה נספרו 383 צבאי מדבר, וגודל האוכלוסייה נמצא במגמת עלייה.

הצבי מפיק את המים מהמזון שממנו הוא ניזון ויכול להתקיים גם ללא שתייה, אלא אם מזדמנים לו בכל זאת מים, למשל בעת שיטפון או אם הוא נמצא בקרבת שטחים חקלאיים. הוא פעיל בשעות היום הקרירות, ונמצא בצל בשעות היום החמות. בימות קיץ לוהטים, או כאשר בני אדם נמצאים בסביבה, הוא מעתיק את פעילותו לשעות הלילה. הצבי ניזון מעלים ומענפים צעירים של עצי שיטה, של שיח הרכפתן, המלוח, הסילון הקוצני וההגה המצויה, וחופר בעזרת רגליו הקדמיות על מנת להגיע לפקעות ובצלים של גיאופיטים. בשנים גשומות שבהן יש נביטת חד-שנתיים מחוץ לערוצי נחלים, יוצאים הצבאים לרעות גם במישורים.

הזכרים הבוגרים הם טריטוריאליים ומסמנים את תחומי נחלתם על ידי שתן וערימות גללים. זר כי יזדמן, יעבור בין תחנות ריח אלו ויקבל מידע רב על השטח ועל בעליו: על גילו, מצבו הבריאותי, זמינות המזון בשטח ונוכחות טורפים. מידע זה יאפשר לצבי להחליט אם לברוח לפני שיתגלה, או אולי להיפך: יש לו הזדמנות לגרש בעל טריטוריה זקן, פצוע או

מותש ולהתנחל בה.

נקבות נמצאות בדרך כלל בעדרים קטנים אשר נעים בין הטריטוריות. בעונת הסתיו, הנקבות הבוגרות נעדרות לחיזורי הזכרים הטריטוריאליים ומזדווגות עימם. ההיריון נמשך כשישה חודשים. נקבה בוגרת ובריאה יכולה להרות אחת לשנה. המלטה של עופר אחד מתרחשת באביב. לקראת ההמלטה הנקבה מתרחקת מהטריטוריה או מעדר הנקבות ומתבודדת. העופר נולד פקוח עיניים ובעל פרווה. מייד לאחר ההמלטה האם מלקקת אותו ואוכלת את השלייה ואת קרומי העובר ומסלקת סימנים שעלולים למשוך טורפים, כולל את הגללים של העופר הצעיר.

בגיל חודש או חודש וחצי, כאשר העופר כבר אוכל באופן עצמאי, האם מצטרפת לעדר של אמהות. תקופת ההנקה נמשכת כשלושה חודשים. בסתיו, הצעירים מגיעים לגיל חצי שנה. זוהי עונת הרבייה והזכרים הטריטוריאליים, אשר היו סובלניים כלפי הצעירים עד כה, מאבדים את סובלנותם ומגרשים כל זכר אשר נמצא ברחבי הטריטוריה שלהם. הצעירות נשארות בעדר הנקבות עם אמהותיהן, ואילו הזכרים אשר גורשו מצטרפים לעדרי צעירים ונעים בין הטריטוריות. מגיל שנתיים, בהגיעם לבגרות מינית, הם ינסו להשתלט על שטח ראוי למחייה, לסלק ממנו זכרים מתחרים, למשוך נקבות ולהתרחק.

באזורים שבהם האוכלוסייה דלילה, הצבאים יכולים לחיות בזוגות או אפילו לבד כל השנה. באזורים שבהם המזון מועט ודליל, הזכרים נאלצים להגן על טריטוריה הולכת וגדלה עד כי ההגנה עליה בלתי אפשרית. במצב כזה, הזכרים מפסיקים להיות טריטוריאליים. חלק מהם מתארגנים בהרמונות - עדר קטן המורכב מזכר אחד ומספר נקבות, ונעים יחד במשך כל השנה על פני מרחב גדול.

תוחלת החיים של הצבי בשבי היא 15 שנים. תוחלת חייהם בתנאי בר אינה ידועה.

צבי בערבה

בית קטן בערבה

נועה בן-שמחון

בית מלגו

משפחת ויצמן / צופר

הדיירים: נטע (28), יהונתן (30) ואוריה (שנתיים). **גודל:** 160 מ"ר (כולל מרפסת). בדומה לצעירים רבים שנקלטו בערבה בשנים האחרונות, גם בני הזוג ויצמן ממושב צופר ניצבו בפני הדילמה אם לבנות בית קבע, לשכור קרוון מהסוכנות או לקנות מבנה יביל למגורים זמניים. בני הזוג שנכנסו לביתם החדש ביולי האחרון עשו את החשבון והגיעו למסקנה יוצאת דופן - עדיף לבנות לבד.

"החשבון היה פשוט, אם רוצים לבנות בית קבע, עדיף לבנות בבניה קלה שהעלות שלה נמוכה יותר. שיטת הבנייה הזו אמנם לא זולה כמו לשכור קרוון אבל בהחלט זולה יותר מלבנות מלבנים", מסביר יהונתן. "החלטנו על בניה קלה, אבל רצינו משהו קבוע. החומרים אמנם לא הרבה יותר זולים מאשר בבניה רגילה, אבל הבנו שזה משהו שאנחנו יכולים לעשות לבד וזה מה שהוזיל את הפרויקט".

בני הזוג ויצמן שרטטו את התכנית האדריכלית של הבית לפי טעמים ונעזרו בניסיונם של בני משפחה ושל חברים. עם התכניות פנו לחברת מייטק (Mitek) המתמחה בתכנון ואספקת קונסטרוקציות למבנים צמודי קרקע. "זה ממש כמו איקאה, החומרים הגיעו ממוספרים ועם ספר הרכבה. בנינו את כל השלד עם שתי מברגות ושני סטודנטים, אח של נטע וחבר שבא לעזור", מוסיף יהונתן. נציגים של החברה ליוו את הבניה מרחוק והגיעו לשטח שלוש פעמים בלבד: פעם ראשונה להדרכה בבניית הקירות, פעם שנייה ביום של הצבת הקירות ובפעם השלישית בהנחת הגג. במהלך הבניה נעזרו בני הזוג בקבלן רק ליציקת הבטון לרצפה ולמ"ד".

כשהסתיימה הצבת הקונסטרוקציה החלק המסובך כבר היה מאחוריהם, "בשלב הזה הבית נראה כבר כמו בית רק שהכל ברזלים, כמו בחממה", אומר יהונתן. "השלב הבא היה הצמדת הפלטות מבחוץ ומבפנים, והוספת הבידוד ביניהן, בידוד מאוד דחוס ועבה מצמר סלעים וצמר זכוכית. זה השתלם. היום אנחנו מרגישים את זה בחשבון החשמל. הבית מבודד טוב גם בקיץ וגם בחורף".

על עיצוב הפנים של הבית אחראית נטע, שעוסקת בצורפות ולפני מספר חודשים פתחה חנות תכשיטים, בגדים ואקססוריז במבנה הסמוך לבית, שם גם ממוקם הסטודיו שלה. את מרבית הרהיטים בבית חידשה נטע בעצמה, או כמו שיהונתן מגדיר את זה "בעצמו" - נטע מתכננת ויהונתן מבצע.

החללים הגדולים של הבית רוהטו כמעט לחלוטין ברהיטים משומשים ששופצו, נצבעו או רופדו מחדש. הספות, השידות בסלון, מיטת התינוק בחדר ואפילו סוס העץ - הכל הותאם לסגנון שנטע הכתיבה. "השימוש החוזר בחפצים קיימים עזר להוזלת העלויות של הבית", מוסיפה נטע.

"הדבר שהשקענו בו בכל זאת, היה המטבח", מציין יהונתן. "הבנו שמטבח זה לא רהיט שמחליפים לעיתים קרובות ורצינו שהוא יענה על כל הצרכים שלנו לטווח ארוך". נטע מסכימה, "המטבח היה הדבר הראשון שבחרתי", היא אומרת. "מצאתי את סגנון המטבח שאהבתי, בחרתי את הצבע הירוק הבהיר ועם זה הלכתי לגלי קליין בנגרייה בספיר. גלי עשתה עבודה מדהימה. בהשראת המטבחים שהראיתי לה היא יצרה מטבח דומה רק בעלות נמוכה יותר".

סגנון המטבח קבע את סגנון הבית כולו. הם מספרים שנטע החליטה לשמור על אותו קו ויזואלי ועל אותה סקאלה של צבעים לא חזקים, פסטלים. חפצים אחרים, דקורטיביים בעיקר, נקנו מחנות של יבואן רהיטים בכפר ברא שמתמחה בסגנון וינטג'י-פרובנס או שהתקבלו במתנה מההורים. אימא של נטע תפרה וילון וסרגה שטיח לחדר של אוריה. מעל ארון הוויטרנה במטבח מונחת צלחת פסח מעוטרת זהב, עבודת יד של אימא של יהונתן, שעסקה שנים בקרמיקה והעבודות שלה נמכרו בלונדון ובניו יורק.

"יש כמה פרויקטים בבית שאני עדיין עובדת עליהם", מודה נטע תוך כדי שיטוט בבית. "בימים אלה אני עובדת נמרצות על הפינה בחלל שבין החדרים, אני חושבת שזו תהיה הפינה האהובה עלי בבית". נטע מתכננת לתלות על הקיר באותו חלל תמונות משפחתיות ומקווה ליצור שם פינה נעימה שתשמש מקום למשחק עבור אוריה וגם עבור התינוקת שבדרך. ■

צילום: איה שוהר

עדכונים ממדף הספרים / אלת סימון

קורס מזורז בהכנה למונדיאל עם פרשן הספורט והעיתונאי נדב יעקבי, מפגש עם הסופר יצחק מאיר, שעת סיפור לילדים וספרייה חדשה בצוקים

מי בדרך אלינו?

נדב יעקבי, שדרן, פרשן ועיתונאי ספורט צפוי להגיע לערבה בסוף החודש ולערוך לנו קורס מזורז בהכנה למונדיאל 2014. יעקבי, עורך הספרים המצליחים 'מסי - הילד שהפך לאגדה' ו'רונאלדו - השאיפה לשלמות', משיק בימים אלו את ספרו החדש 'ספר המונדיאל'. הספר סוקר את 32 הנבחרות המשתתפות, את ההיסטוריה של המונדיאלים בעבר, את סיפוריהם האישיים של 11 כוכבי הכדורגל הגדולים בעולם ואת תולדות ניסיונותיה של נבחרת ישראל לדורותיה להעפיל למונדיאל. ההרצאה תתקיים ביום שבת, ב-22 במרץ, במסגרת אירוע הספורטיאדה המסורתית, ומיועדת להורים וילדים כאחד.

במסגרת מפגשי סופרים נארח בסוף חודש מרץ את הסופר **יצחק מאיר**, שלפני ארבע

שנים פרשן ינואר הצטרפה ספריית צוקים לרשת ספריות ערבה. היישוב הקצה לספרייה מיקום בכפר האמנים אשר שופץ, ברוח היישוב, על ידי כוחות מקומיים. האמן אנדריי חונטר הפליא להפוך את המקום לפנינה המעוטרת בסגנונו הייחודי ואמנית המנדלות, לומינה, הוסיפה מכשרונה שלוש מנדלות מרשימות. הספרים נתרמו על-ידי תושבי היישוב ובני משפחותיהם וכן על ידי ספריות אחיות בערבה ומחוצה לה. האוסף הראשוני שקוטלג על ידי ספרניות היישוב, רותי הר ציון והגר הוגן, עובה בקניית ספרים חדשים וספרים יד שנייה, כך שברשות הספרייה החדשה אוסף מכובד של ספרים לכל הגילאים ובמגוון נושאים. הספרייה פתוחה פעמיים בשבוע. החל מחודש פברואר מתקיימות בספרייה גם פעילות לילדים: "שעת סיפור" לילדים הקטנים ו"קריאת לון - מפגש, סיפור בהמשכים ושוקולד" לילדים הגדולים.

צילום: איה סימון

תה סיפור ועוגיה. שעת סיפור בספרייה ערבה

המבוקשים

המושאלים ביותר בערבה
בחודש פברואר

מבוגרים

היורשת מדליה / ויקס סווארופ, אחוזת בית, 2013.

שתיים דובים / מאיר שלו, עם עובד 2013.

מלכת היופי של ירושלים / שרית ישי-לוי, מודן, 2013.

ימים בסערה / מיכל שלו, כנרת זמורה-ביתן, 2013.

אשה זרה / אבירמה גולן, הקיבוץ המאוחד 2013.

ילדים ונוער

הנסיכה וככר הלחם האמתית / דן הופרט, הקיבוץ המאוחד, 2013.

מעשה בעכבר שלא רצה להיות עכבר: סיפור בחרוזים / אהוד מנור, מודן 2012 (יצא לראשונה ב-1976, בהוצאת מסדה).

צפוף בבית / אפרים סידון, עם עובד 2013.

יונתן בלש ממש / דויד גרוסמן, עם עובד 2012.

המכשפה הכי גרועה / ג'יל מרפי, כנרת 2012.

קרונימוס יוצר העולמות / נורית זרחי, קוראים 2012.

כוח זפאטו: פרדי גבור-על / ג'קלין ג'ולס, משכל 2012.

* הנתונים על פי רשת הנתונים, המרכזת את מספר ההשאלות בכל סניפי הספריות בערבה.

שנים פרסם את ספרו הראשון 'אישה אחת', בו הוא מספר על מסעה של משפחתו מבלגיה לשווייץ. הספר כתוב בגוף ראשון, אבל בגוף ראשון נקבה, כי לא הילד ארווין שגדל והיה ליצחק הוא המספר, אלא אמו. יצחק מאיר כתב את הספר כמכתב שאמו כותבת לבעלה הנעדר. ברגישות דקה מן הדקה, בכושר אבחנה מזהיר ובכוח סיפורי נדיר, העלה מאיר על הכתב את זיכרונותיה, מחשבותיה, דמיונותיה וחוויותיה, כפי שהוא משער אותם. לאחרונה התפרסם ספרו החדש, 'אל חוף מבטחים', שבו הוא מגולל את המשך המסע: מגבול שווייץ אל ארץ ישראל על האונייה "שמפוליון", ובה אלפי פליטים יהודים, שמבקשים לעבור את מחסום הבריטים בדרכם למחנה עתלית בחיפה.

יצחק מאיר איש חינוך, ניהל במשך 18 שנה את כפר הנוער "ימין אורד", שימש כראש המחלקה לחינוך מטעם הסוכנות היהודית, כיהן כחבר ההנהלה, ועמד בראש נציגויות דיפלומטיות באירופה. מפגש הסופרים עם יצחק מאיר יתקיים ביום שני, ב-31 במרץ. לבקשתו, יתקיים מפגש נוסף גם עם תלמידי התיכון.

ומה מזכירה לכם המילה 'תה'?

את אסיה הרחוקה, את מלכת אנגליה, או את ארץ הפלאות של אליס? אצלנו, בספרייה האזורית ערבה, מיד נזכרים ב'תה, סיפור ועוגייה' - סדרה של ארבעה מפגשים של שעת סיפור, המתקיימים בחודשי החורף. בשבועות האחרונים סגרנו את העונה החמישית, שהציגה בפני הילדים והוריהם את ספרות הילדים העברית במיטבה. במהלך הסדרה שמענו את 'עץ המיץ' מאת יוסי מערבי,

'בכיסים של גילי' מאת איריס ארגמן, 'חמור-עף' מאת אבנר כץ ו-'גלגוליו של מעיל' מאת קדיה מולודבסקי.

פרשת השבוע / שירה מאירי, מכינת ערבה - חצבה

המטרה: טיהור

מחודש, ביקורתי פחות ולמדני יותר: ראי חיינו.

לא פעם אנו מוצאים את עצמנו במצב אבסורדי דומה: "מלכלכים" לצורך ניקיון שיבוא אחר כך, מאפשרים ל"רע" להתרחש על מנת לקבל בזרועות פתוחות את ה"טוב". לדוגמה, שני אנשים שאוהבים זה את זה ורבים תוך כדי צרחות בקולי קולות יגידו לא פעם שמטרת המעשה היא בעצם השלמה. כלומר, הם פורקים את שעל ליבם לצורך השלום שיבוא אחר כך. דוגמה אחרת, מוחשית יותר, היא בעת סידור פיזי. לעיתים, הדרך הנכונה ביותר לסדר את ארון הבגדים המבולגן היא להשליך את כל תכולתו בזו אחר זו על הרצפה, וזאת על מנת "להתיישב" אחר כך על הערמות ולהתחיל לקפל מחדש.

ישנן גם פעולות פיזיולוגיות מסוימות שמטרתן דומה, כמו הקאה למשל. הגוף מביא עצמו למצב אפס. הוא מבקש לעשות Restart, לאתחל את הקיבה למצב שבו היא תוכל להבריא ולקבל את המזון מחדש. אנו עוברים חולי פיזי ונפשי כאחד, בדרך להיטהרות, להבראה. אפשר לומר אם כך, שהתווה-ובוהו הוא הצעד הראשון בדרך להרמוניה. וככה זה בחיים.

חיינו אינם מורכבים מתדר אחד מאוזן שנמתח מרגע היוולדנו ועד מותנו. אפשר אפילו לומר שהם דומים יותר לתרשים האק"ג המתואר באמצעות גרף עולה ויורד. ודווקא כשאנחנו שם למטה, איפה שהוא בתחתית, אחרי שלכלכנו והתלכלכנו ומצאנו עצמנו בנקודת שפל, נגלה לפעמים, למרבה הפלא, שזוהי אינה נקודה רעה כל כך להתחיל ולבנות.

פרשת "ויקרא" היא הפרשה הפותחת את חומש "ויקרא", העוסק ברובו בהלכות של הקרבת קורבן ובדיני המקדש. בפרשה הקודמת, פרשת "פקודי" שבספר "שמות", קראנו על סיום בניית המשכן, ובפרשה זו אנו למדים על סוגי הקורבנות השונים ועל דרך הקרבתם במשכן ובבית המקדש. הפעם, אעטוק בקורבנות הכפרה המפורטים בפרשה, קורבנות משני סוגים: "דיני החטאת" ו"דיני האשם", שמטרתם כשם - לכפר על חטאים שונים ו"לנקות" את האדם מהאשמה.

ספר "ויקרא" נפתח בתיאורים שכל פעיל עמותת "אנונימוס" היה מוחה על היחס האכזרי שקיבלו בעלי חיים. "ושחט את בן הבקר לפני ה'...וזרקו את הדם על המזבח...והפשיט את העולה וניתח אותה לנתחיה" (פס' ה'-ו'). בפסוקים אלה מתוארים שחיתה, שימוש ברוטלי בדם, פשיטת עור וביתור גוויה - לא בדיוק הדרך החגיגית או הנעימה ביותר לפתוח ספר ובטח שלא חומש בתורה.

ננסה להבין מה הייתה מטרתו של הטקס הפאגני והביזארי הזה. התשובה שכולנו מכירים הזויה לא פחות מהטקס עצמו: מטרת הטקס היא טיהור. אחדד את האבסורד: האדם החוטא או האשם, אמור לעבור ממצב של "לכלוך נפשי" הנובע מאשמה, למצב של "ניקיון נפשי", כל זה בעזרת טקס שבו נשחט בעל חיים, שלא לצורך אכילה, ושבאיבריו הפנימיים והחיצוניים נעשה שימוש היוצר זיהום פיזי וחיצוני משמעותי.

ייתכן שכך זה משתמע, ובכל זאת אין ברצוני לעסוק בבעיה המוסרית שבהקרבת הקורבנות. הקורבנות עברו מן העולם היהודי וכעת ניתן להתבונן בהם בעיניים אחרות ואף לבחון אותם בראי

צילום: איה שונר

עובדי משק בראון בארוחת בוקר. מהדקים את הקשרים באמצעות האוכל

מועדון ארוחת הבוקר

ישי אבני

האופציה התאילנדית

משק בראון / צופר

הם חיים איתנו, אנחנו תלויים בהם והם תלויים בנו. אבל מתי בפעם האחרונה תפסתם איזו שיחה רצינית ועמוקה עם אחד העובדים התאילנדים שעובד במשק שלכם? לפעמים, בדרך הביתה, אני מנסה לדלות קצת פרטים מהפועל שיושב לידי, להבין מה היה המקצוע שלו בארץ מולדתו ומה הביא אותו לעבוד בחקלאות בארץ זרה ורחוקה. יש לי הרבה שאלות, אך הניסיון שלי, ליצור שיחה באנגלית רצוצה מלווה בתנועות ידיים ובמעט עברית ותאילנדית, נוחל כישלון.

כיוון שהשפה היא מכשול, תמיד טוב להתקרב ולהדק קשרים באמצעות האוכל. אז נתחיל במעט פרטים יבשים: בערבה יש כ-2,600 פועלים תאילנדים וכל אחד מהם אוכל בממוצע רבע קילו של אורז דביק ביום. ישנו חוסר התאמה מוחלט בין היגיינת המטבח לבין אסטטיקת המנות. תאילנדים אינם משתמשים בסכו"ם מלבד בכף, ולרוב הם אוכלים בישיבה על הרצפה. עוד נתון מעניין: עד היום לא מצאתי עובד תאילנדי שפספס ארוחת בוקר.

כיוון שהעבודה החקלאית דורשת מאמץ פיזי, יש צורך בארוחה גדולה, מזינה ועשירה בחלבונים ופחמימות. ואכן, הפועלים לא מאכזבים ובשעות הבוקר הם אוכלים ארוחה שלא תבייש שום ארוחת צהריים או ארוחת ערב. עוד הרבה לפני שהוגשו בתל אביב מנות של שיתוף, הפועלים התאילנדים אוכלים ביחד וחולקים את כל המנות. אני מאוד אוהב אוכל תאילנדי, אם כי מעולם לא הצלחתי לבשל כמו העובדים שלי, ולא משנה כמה פעמים שאלתי אותם וכמה פעמים נכנסתי למטבח שלהם.

היכרות עם הטבח: שם - סורי. ותק בארץ - 59 חודשים, חוזר לתאילנד בסוף החודש.

מקצוע בתאילנד - שיפוצניק, חקלאי וטבח של קייטרינג. מה יעשה חזרה בתאילנד? - כבר נטע לפני כמה שנים מטע של עצי גומי. בבוקר יום חורפי וגשום "נדחפנו" לארוחת הבוקר של צוות העובדים, הייתה ארוחה מצוינת. אמנם העובדים סיימו בעשר דקות אבל נשארו לשבת עוד קצת כי הכתב והצלמת לא הפסיקו לאכול.

סטיקי רייס - אורז דביק

מצרכים: אורז דביק - Glutines Rice.

אופן הכנה:

- משרים את האורז בקערה עם מים במשך כל הלילה או במשך שלוש שעות לפחות.
- מסננים ומניחים את האורז בסלסילת אידוי מיוחדת שניתן לרכוש בכל צרכנייה.
- ממלאים סיר גדול במים עד מחצית גובהו ומניחים בתוכו את הסלסילה. מוודאים שיש 2-3 ס"מ רווח בין הסלסילה למים. מביאים לרתיחה, מכסים ומנמיכים את האש. מבשלים 25 דקות עד שהאורז רך ומבריק.
- הופכים על מגש ומאווירים בתנועות קיפול עדינות.
- מעבירים לקערה עמוקה ומגישים, או שומרים בכלי קש או בקופסת פלסטיק.

Nam tok moo* - נאם טוק מו

סלט קר של חזיר צלוי עם עשבי תבלין חריף

מצרכים:

- 500 ג' בשר חזיר (צוואר) עם שומן או בשר בקר (שייטל או אנטריקוט)
- 3 כפות רוטב סויה
- רבע כוס אורז לבן רגיל
- חצי כוס ציר או מים

- חצי כוס עלי נענע
- חצי כוס עלי כוסברה
- חצי כוס בצל ירוק קצוץ
- 4-5 כפות בצלצלי שאלוטס, פרוסים דק
- 4-8 כפות מיץ ליים
- 4-5 כפות רוטב דגים
- 1-3 כפיות צ'ילי יבש טחון
- כף סוכר

אופן הכנה:

- מורחים את הבשר ברוטב הסויה, משאירים כ-10 דקות בטמפרטורת החדר וצולים על גריל פחמים כ-20 דקות תוך היפוך הבשר מדי פעם עד שהוא עשוי. מצננים כ-15 דקות וחותכים לפרוסות דקיקות (רצוי מלבניות, בגודל של 25 x ס"מ).
- שוטפים את האורז ומסננים היטב. קולים את האורז בסיר, בווק או במחבת על אש בינונית תוך ערבוב מתמיד וקפדני עד שהוא משחים קצת מעבר לבז'.
- טוחנים את האורז לאבקה דקה במכתש ועלי או במטחנת תבלינים או קפה.
- בסיר קטן, על אש בינונית, מערבבים את רוטב הדגים, מיץ הליים, הצ'ילי היבש, אבקת האורז והסוכר.
- מכבים את האש. מערבבים עם הבשר ועשבי התבלין ומגישים עם אורז לבן וירקות טריים חתוכים (כרוב לבן, שעועית ירוקה, בזיליקום) בטמפרטורת החדר. ■

*תודה לפריי שחר על התרגום והמתכונים. נאם טוק מו מתוך הבלוג סאנוק: <http://thai-food-blog.com>

אם גם אתם אוכלים ארוחות בוקר מפנקות ורוצים לשתף אותנו, כתבו אלינו.

ילדים

עשה זאת בעצמך / כנרת קרוגמן

בובה של סיפור

אם אתם רוצים להכין יצירה עם הילדים, ברגע של פנאי או הפעלה ליום הולדת, בובת "הזחל הרעב" מתוך ספרו של קרל אריק, יכולה להיות רעיון נפלא

החומרים הדרושים: (איור מס' 1)

- גליל נייר טואלט ריק
- כדור קלקר
- מנקה מקטרות
- בד לבד בצבע ירוק
- סקוצ'ים זכר ונקבה (צמדן)
- נייר וטושים
- צבעי טולפ
- מספריים
- צבע גואש ירוק
- מכחול
- דבק (עדיף לייבוש מהיר)
- קישוטים ותוספות

אופן ההכנה:

1. מדביקים כדור קלקר לגליל נייר טואלט וצובעים בצבע גואש ירוק. גוזרים מנקה מקטרות לגודל הרצוי ותוקעים בכדור הקלקר שני מחושים. גוזרים מבד הלבד צורה של כנפיים של פרפר (איור מספר 2).
2. מצעירים על נייר עיניים ופה, גוזרים ומדביקים את הפנים שציינו על גבי כדור הקלקר הצבוע. מקשטים בצבעי טולפ ומוסיפים קישוטים. בסיום, מדביקים את בד הלבד הגזור אל גבו של הזחל (איור מספר 3).
3. מצמידים את הסקוץ' הזכר בכנף אחת ובכנף השנייה את הנקבה. כך ניתן יהיה לסגור את הכנפיים בצורה נוחה. מקריאים את הספר וממחזים באמצעות הבובה (איור מספר 4).

*כנרת קרוגמן, גרה בחצבה, נשואה ואימא לאלול בת השנה וחצי. עובדת עם ילדים יותר מעשור, מקיימת הפעלות יצירה, הצגות וימי הולדת.

הידעת? עננים

- ענן הנו ריכוז של טיפות מים או גבישי קרח קטנטנים, אשר התהוו מתהליך התעבותם של אדי מים באטמוספירה.
- ישנם כמאה סוגים שונים של עננים ובהם שלוש קבוצות בולטות: ענני ערמה (קומולוס); ענני שכבה (סטרטוס); וענני נוצה (צירוס).
- לעננים המורידים גשם מוסיפים את השם נימבוס (גשם). כך למשל "ענני סערה" המורידים גשמים עזים ויוצרים סופות ברקים ושיטפונות נקראים קומולונימבוס - ובעברית עב חֶשֶׁה.
- המשקעים הנוצרים בעננים: גשם, ברד ושלג הנם המקור החשוב ביותר למים מתוקים.
- גשם נוצר כאשר האוויר הנושא את הענן גורם לטיפות הזעירות שבתוכו להתנגש זו בזו ולהתלכד לטיפות גדולות וכבדות יותר, עד לנשירתן מן הענן.
- קשת בענן מופיעה כאשר אור השמש חודר אל טיפות הגשם. אלומת האור העוברת דרך טיפות המים שבאוויר "נשברת" ונפרדת לשישה צבעים שונים: אדום, כתום, צהוב, ירוק, כחול וסגול.

המלצה על ספר ילדים / שחר נחמיאס

להציץ לעולם מופלא

פטריק מקדונל, הסופר והמאייר האמריקני, מספר את סיפורה של חוקרת הטבע הנודעת ג'ין גודול

אני... ג'ין / פטריק מקדונל (תרגום: שהם סמיט ואמנון כץ), כנרת.

ובה תמונות של ג'ין ושל השימפנזים, והכרתי להם את סיפורה המרתק של ג'ין גודול. אז לכל אוהבי הטבע והחיות ולכל החולמים, אני ממליצה להציץ ולהיכנס לעולמה המופלא של ג'ין.

* שחר נחמיאס מספיר, היא תלמידה בכיתה ב'. סייעה בכתיבה אילת נחמיאס, אימא של שחר.

היא אכן הגשימה את חלומה והפכה לחוקרת שימפנזים מפורסמת מאוד. נהיית לקרוא על אהבתה של ג'ין לקוף שלה ועל אהבתה לטבע ולחיות, כי גם אני מאוד אוהבת את הטבע ואת בעלי החיים. כשקראתי את הספר התרגשתי לגלות שמדובר בסיפור אמיתי ושג'ין גודול חיה עד היום ועוסקת במחקר ובשמירה על הטבע. בנוסף, כייף לדעת שחלומה התגשם. גם לי יש חלומות שארצה להגשים כשאגדל. לאחר קריאת הספר הכנתי מצגת לכיתה שלי

ספר הילדים "אני ג'ין" מספר את סיפורה של ג'ין גודול, חוקרת השימפנזים. הילדה ג'ין אהבה מאוד את הטבע ואת בובת השימפנזה שלה - ג'ובילי. ג'ין גדלה באנגליה וראתה את הטבע, החיות והצמחים כפלא. היא אהבה מאוד לקרוא בספרים וללמוד על בעלי חיים וצמחים, אך בעיקר אהבה להקשיב ללב שלה פועם, פועם ופועם. חלומה הגדול של ג'ין היה לחיות באפריקה ולחקור את הקופים ואת דרך החיים שלהם.

מימין לשמאל: עטיפת הספר, שימפנזה והחוקרת ג'ין גודול

★ לוח אירועים בערבה ★ מרץ-אפריל 2014

מרץ

מפגש למידה (הגיל השלישי). סדרת טבע וסביבה עם נעם סגן-כהן בנושא: "המין האנושי והשפעתו על כדור הארץ".	11.3.14, יום שלישי, 18:00 קפיטריה
ערבה לומדת קולנוע עם זיו אלכסנדרוני בנושא: "מנהטן כמשל" - ניו יורק בקולנוע.	12.3.14, יום רביעי, 11:00 קפיטריה
"נפגשים בשלישי" - מפגש פורים לגיל השלישי: מופע אופרה "מלה סקאלה ועד שאנו אליזה", בהשתתפות הסנור גבי שדה והזמרת ג'ודי בכר.	18.3.14, יום שלישי, 18:00 אולם רוזנטל
"עפים על הערבה" - סיור זריחה בערבה בהדרכת אלה רימון. והפעם: צפרות בנחל עשת ובריכות פארן.	19.3.14, יום רביעי, 6:00-9:00
מחזמר ראפ בלשי - "העיר הזאת" / המופע של ויקטור ג'קסון, תיאטרון האינקובטור.	20.3.14, יום חמישי, 20:30 אולם רוזנטל
"נפגשים בשלישי" - מפגש אביב-פסח לגיל השלישי בנושא: "סחר בבני אדם" בהדרכת עו"ד מרב שמואלי הסנגוריה הציבורית	25.3.2014, יום שלישי, 18:00 קפיטריה

אפריל

מפגש למידה (הגיל השלישי). סדרת טבע וסביבה עם נעם סגן-כהן בנושא: "סביבה ואקולוגיה - אבני דרך בתולדות שמירת הטבע בעולם".	1.4.14, יום שלישי, 18:00 קפיטריה
פסטיבל מחול ומופע להקת ורטיגו.	3-4.4.14, חמישי-שישי אולם רוזנטל ורחבת הדשא
"עפים על הערבה" - סיור זריחה בערבה בהדרכת אלה רימון. והפעם: "המישר".	23.4.14, יום רביעי, 6:00-9:00
ערבה לומדת קולנוע עם זיו אלכסנדרוני, בנושא: "גרמניה מתבוננת בעברה".	30.4.14, יום רביעי, 11:00 קפיטריה